

S. C. Fırkası niçin yaşiyamadı?

— 2 —
Yazan: Hakkı Tarık

**Bir tek kelimeyle :
doğuşundaki kusur-
dan, sui teşekkülünden..**

Türkiyede hiçbir fırka serbest firkanın gördüğü müsait havayı bulamayacaktır, diye iddia edebiliriz

s.c. fırkası niçin yaşiyamadı? bir kelimeyle: doğuşundaki kusurdan, sui teşekkülünden...

büyük reisin teşvik ve tasvibini takip eden umumi hüsnü kabule, umumi esirgenişe rağmen yüzüncü günde kendine kıyarak dünya dağdaşasını terk edip gidişi bu sui teşekkülündendir.

ben "bir fırka ile cümhuriyet olmaz,, «fırkaların çokluğu cümhuriyetin tekâmülünü gösterir» diyenlerden değilim. yaşayan insanları mutlaka ayrı ayrı düşünmeye sevk veya ayrı ayrı düşünür tasavvur etmenin nazari bir kıymeti yoktur. muayyen bir devrede memleketin idare siyasetinde bir ittifak manzarası gösterebilir bütün bu fikir birliğinden, dil birliğinden cümhuriyet böyledir diye vaz mı geçsinler, param parça mı alsunlar?

bununla beraber, türkiyenin bugünkü haline de baksak görüşleri, düşünceleri birbirine benzemeyen o kadar vatandaş buluruz ki bunların her sınıfının kendilerine göre birer teşekkül vücuda getirmesi, nihayet, kaçınılmayan bir zaruret telâkki olunur ve yalnız memleket menfaati cephesinde çalışan samimi insanların ve selim akılların temayüllerine tercuman olan kanunlar, buna bir zaruret olduğu için müsamaha gösterirler.

tek fırka aleyhdarlarının hangisini isterseniz, söyletiniz, size hiç biri cümhuriyet ve lâiklik aleyhinde bir teşekküle hükümetin müsaade etmesini müdafaa etmeyeceklerdir.

insaf ile söyleyiniz, siz memlekette lâik olmayın kimse bulunmadığına inanıyor musunuz? bunlara serbest bir münakaşa, gizli açık bir propaganda hakkı tanıyarak, bile bile bir tahakküm yapmıyor muyor ve böyle yapmayı da bir vatanperverlik vazifesi saymıyor muyuz?

(Alt tarafı altıncı sahifede)

İkinci tertip kuponlarımız

İkinci tertip kuponlarımızı iştirak eden karilerimiz önümüzdeki cuma, cumartesi ve pazar günleri saat öğleden sonra birden beşe kadar matbaamıza gelerek kur'ayı elleri ile çekecek ve kendilerine isabet eden hediye alacaklardır.

Kur'aya iştirak edeceklerin otuz dokuz kuponu neztlerinde getirmeleri ve evvelce kaydettirmiş oldukları adresle müracaat etmeleri ehemmiyetle rica olunur.

21 Teşrinisani: Cuma

Keşidenin ilk günüdür. Adresini kaydettirmiyenler bugün ve yarın müracaatta ihmal etmesinler.

VAKIT hayırlı bir teşebbüste bulunuyor Sporcular, sizi barışmağa çağırıyoruz

Maksadımız aradaki ihtilâfı yine dost olarak dinlemektir

eni teşekkül eden mintakanın reisi

Aptülkadir B.

Sporcularımız arasındaki ikilik devam edip gidiyor. Bu hal yalnız sporcuları yalnız sporla

istanbulumuzun sipocularına

mintakanın bazı rükünleriyle federasyon teşekkülü arasındaki ihtilâfın kongreye kadar intikalini spor hayatımız için faydalı, istanbul teşkilâtımız için şerefli bulmuyorum. ihtilâfınızı bir bitaraf dost olarak dinlemek ve uygun bir hal şekli bulup kardeş ellerinizi birleştirerek türk sporu için sizi daha mücehhez bir istikbale sevk etmekte bir hizmetimiz olabileceğini söylediler.

size hizmet arz ediyorum. yarından sonra, matbuat cemiyetinde, salâhiyetli arkadaşlarımızla görüşmek benim için zevk olacaktır.

hakkı tarık

Eski mintakanın reisi

Yusuf Ziya B.

olan İstanbulun bu ikiye bölünüşle neler kaybettiğini şu geçen bir aylık zaman zarfında acı acı gördü ve anladı ki spor hayatı felce uğramıştır. İki ayrı partiye ayrılan iki ayrı teşekkül vücuda getiren İstanbul kulüpleri biri diğerinin yaptıklarını bozmak üzere menfi bir faaliyet gösteriyor. Bu sporun ileri yürütülmesinden ziyade karşı tarafa bir gösteriş mahiyetini geçirmektedir.

Halbuki arada bu iki parti oluşu icap ettiren sebep, şahsî bir anlaşamamazlıktan ileri geçmiyor.

Vakit bunu bu sütunlara hiç bir tarafı tutmuyarak olduğu gibi aks ettirmiş ve diğer refiklerimiz maaleaef şu ve bu tarafın lehinde ve aleyhinde yazarken gazetemiz her yazısında bu anlaşamamazlığın bertaraf olması için sütunlar ile elinden geldiği kadar çalışmıştır.

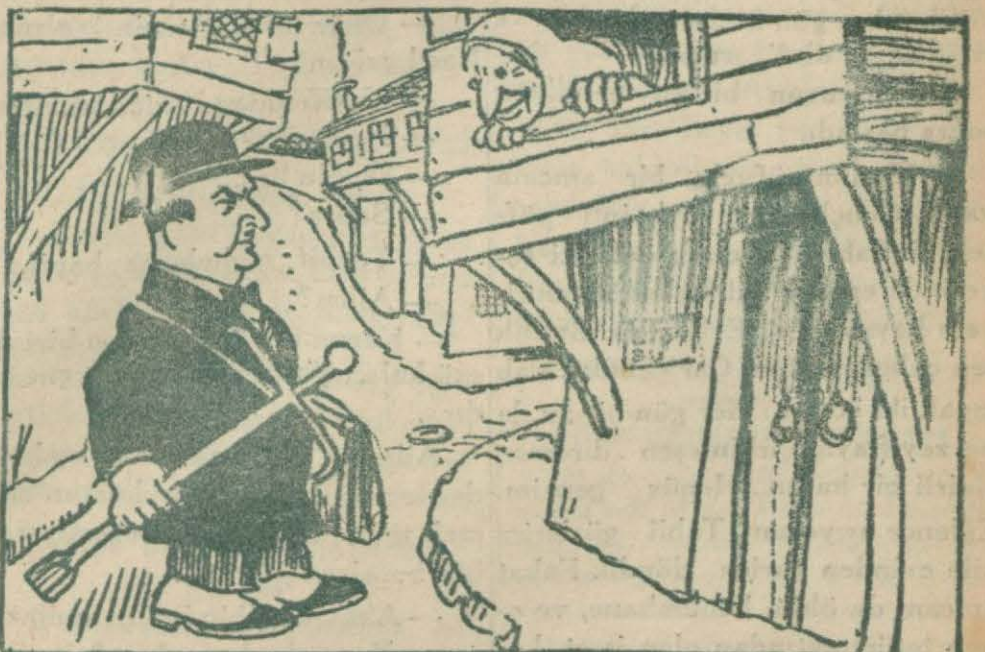
Vakit sporun ileri gitmesi için peşinde çalıştığı bu tarzı hareketi şimdi file de göstermek arzusunda.

(Alt tarafı 5 inci sayfada)

İzmirde zelzele

İzmir 18 (A.A.) — Bu sabah saat dokuzu on iki geçte hafif ve seri bir zelzele olmuştur. Hasarat yoktur.

Terkos Belediyeğe geçerse ...

Muhittin B. — Hanım teyze saat bozuldu diye şikâyet etmişsin, aç kapıyı da düzeltelim.

S. C. Fırkası

İnfisahını resmen Dahiliye vekâletine bildirdi

Dahiliye vekâleti tasrada fırka mensuplarının tecemmüat kanununa muhalif tezahürlerine meydan verilmemesini tamiminde tebliğ etti

Ankara, 18 (VAKIT) — Dahiliye vekâleti Serbest firkanın infisahi hakkında vilâyetlere gönderdiği tebliğde diyor ki:

"Ali Fethi imzasile bugün vilâyete verilen bir istidada S. C. fırkasının feshine karar verdiğini ve bu kararı fırka teşkilâtına tebliğ ettiğini bildirmiştir. Buna göre tasrada fırka mensuplarının tecemmüat kanununa muhalif her türlü nümayişkârane tezahüratına meydan bırakılmaması ve muhelli asayiş bir hâdiseye meydan vermeyecek tedabiri lâzime ittihazi tamimen tebliğ olunur..."

SERBESTÇİLER YOLDA..

Ankara, 18 (VAKIT) — Fethi, Nuri, Ağaoglu Ahmet Beyler İstanbul hareket ettiler. Fethi Beyi muhtelif sefaletlere mensup zevat teşyi etti.

FIRKA KAPANDIKTAN SONRA...

Ankara, 18 (VAKIT) — Serbest Firkanın kapandıktan sonra taşra ocaklarının da kat'iyetle kapanacağı anlaşılmıştır. Merkezi umuminin feshinden sonra ocakların kanunen mevcudiyeti yoktur.

Vilâyetlerdeki ocaklar tasfiye edilmektedir. Serbest fırka nizamnamesinin muvakkat maddesinde cemiyetin feshi salâhiyeti merkez ocağına verilmiştir. Cemiyetin teşekkülü kongreye müstenit olmadığından fesihle umumi kongreye ihtiyaç yoktur.

H. FIRKASINA DÖNECEKLERMİŞ
Ankara, 18 (VAKIT) — Serbest fırka azasından Talât (Ankara), Mehmet Emin, Rasih, Naki Beyler Halk fırkasına geçiyorlar. Fethi B. ve arkadaşları mecliste murakabelerine devam edeceklerdir.

Fethi bey

İstifa ihtimalinde demvur uyor
Ankara, 18 — Fethi bey kendisi ile görüşenlere:

— Mecliste müstakil çalışacağım.. Halk fırkasına girmem mevzu bahis değildir. İcap ederse istifa ederim.., Demektedir. Fethi bey Serbest firkanın vilâ-

yet ocaklarına fesh kararını bildirmiştir.

Son şube

Teşkil edilmemiş, teşekkül etmiş!

Mülga Serbest firkanın son şubesi Vanda açılmıştır. Fakat bu açılış gayet garip olmuştur.

Serbest fırka teşkilâtım Şarka kadar tevsi etmemek kararını verdiği halde bu şube orada kendiliğinden açılmıştır.

Serbest fırka dağılımından üç gün evvel, bu teşekkülü tanımamış ve kendilerine bunu bildirdiği gibi Van valisine de malûmat vermiştir.

Buradakiler ne diyor

Serbest Cümhuriyet fırkası İstanbul ocağı erkânından Orhan Mitat Bey, firkanın kendi kendini ilga etmesine sinirlenmiş ve: — Olamaz, efendim, Fethi Bey kendi kendine fırkayı nasıl feshedebilir? demmiştir.

Ziya Molla Bey ise şu sözleri söylemiştir:

— Fethi Bey fırkasını Gazinin işareti ile teşkil etti. Bu mevkie bir intihap neticesinde geçmedi, feshetmekte serbesttir.

İsmail Hakkı beye gelince: O, konferans vermeye başlamıştı:

— Bekliyelim, diyordu. Gazinin seyahatinden mutlaka iyi neticeler çıkacaktır.

V. A. K. I. T

in

3 üncü tertip hediye
kuponu : No. 38

Bize

Yazınız

Vakit okuyucularının dert ortağıdır

“Üç senedir haksız olarak sefalet çekiyorum !”

Bir okuyucumuz şu yanık mektubu gönderiyor :

Efendim

Evelki günkü nüshanızda karilerinizin hakkını müdafaa ve takip edeceğinizi okudum.

Benim şikâyetim şudur :

İki sene evvel rüşvet aldığım iddiasile defterdar Şefik bey beni işten el çektirerek mahkemeye tevdi etti. Buraya kadar tabii haklıdır diyeceksiniz, fakat asıl kanunsuzluk ve keyfi iş bundan sonra başlıyor evrakım mahkemeye tevdi edilmezden evvel vilâyet inzibat komisyonu memurun kanunu hilâfına ittihamı mucip mevaddı tarafıma tebliğ etmeden ve cevap almadan gûya ar ve hicabı mucip ahvalimi varmış gibi memuriyetten ihraç edildim.

Tevdi edildığım Üsküdar ceza mahkemesinde beraet ettim ve temyiz maukemesinde beraeti

timanın önünde duran mefsub Sarbest fırka meb'uslarından Talât beye hitaben :

— “Talât bey senin tutacağı yahudi sağ mı ?” diye sordular. Herkesin merakını mucip olan bu suale Talât bey “Hayır efendim, öldü,” cevabını verdi. Gazi tebesstüm ediyordu.

Bu sualin hatırlattığı hadiseyi bilen bir zat hikâyeyi anlattı : “339 da Gazi Hz. Ankaraya geldiklerinde Talât beye mahallesindeki yahudilerden biri müracaat ederek : Tuttuğumuz bu büyük iş parasız görülmez, ben tutyandan kalaydan altın yapmasını bilirim. Size altın yapayım demiş. Talât bey “nasıl yaparsın?,” deyince ; “En büyüğünüze söyleyebilirim, fakat onun huzuruna çıkmak için de elbisem yok demiş Talât B. kendini giydirip kuşatmış, bir gün alarak kalemi mahsus götürmüş, merhum Hayati B. e vaziyeti anlatmış.

Gazi Hz. yalnız Talât beyi kabul etmiş, Talât bey hikâyeyi olduğu gibi anlatmış Gazi Hz.

tastik etti. Bundan sonra bana rüşvet verdiğini iddia ve iftira eden şahıs ta iftira ettiği Üsküdar ceza mahkemesinde sabit olarak bir ay hapse ve yüz lira tazminata mahkûm oldu ve temyiz neticesinde af kanunundan evel olduğu için mahkûmiyeti affe uğradı. Bunlara rağmen ne memuriyetim iade ne de maaş verdiler.

Bilâ sebep iki senedir 4 nüfuslu ailemle sefil perişan bıraktım. Inzibat komisyonunun kararını refetmek için Şurayı devlete müracaat ettim bir buçuk senedir bir şey çıkmadı.

Şu Cümhuriyet ve demokrasi devrinde derdimi kimseye anlatmayacak mıyım ? Benim hakkımı kim verecek ve ben çocuklarımı sefaletten nasıl kurtaracağım.

Allah aşkına benim derdimi yazın ve beni sefaletten kurtarın.

Üsküdar Varidat kâtibi sabıkı Fak

“Bu adam hakikaten altın yapmanın yolunu bulmuş,” demiş.

Ağaoglu ittihaf

Gazi Hz. İeri Ankaradan hareketleri sırasında İstasyonda Fethi B. in hatırını sorduktan sonra Ağaoglu Ahmet B. le lâ-tife etmişler ve :

— Ne var, ne yok ? diye sormuşlardır.

Ağaoglu Ahmet B. :

— Bildiklerinizden başka bir şey yok paşam. demiştir.

Ahmet B. bu arada Meclis Reisi Kâzım Pş. Hz.leri ile Afyon mebusu Ali B. e hitaben :

— Hem bizi bu hale soktunuz, hem de alay ediyorsunuz, reva mı ? diye lâ-tife etmiş, Kâzım Pş. :

— Hiç alay olur mu ? size öyle geliyor. Cevabını vermişlerdir.

İbrahim Tali B. bugün Bursaya gidiyor

Birinci umumî müfettiş İbrahim Tali B. dün sabahki ekipresle Ankaradan şehrimize dönmüştür. Kendisini Haydarpaşa

Telgraf hareketleri

Teşkilât heyetleri hareket halinde

Ankara, 18 (VAKIT) — Fırkanın teşkilât heyetleri mıntakalarına harekete başlamışlardır. Bunlar meyanında İstanbulla hareket edecek olanlar, bir iki gün zarfında hareket edeceklerdir.

Karadeniz heyetinden Hii-?tkşgrı (zon), Fuat (Rize), Nafiz (Erzurum), Aziz (Samsun), bugün otomobille hareket ettiler.

Celâl (İzmir), Vasıf (İzmir), Münir (İzmir), Halit (Kars), yarın İzmirle hareket edeceklerdir.

Yunan parliamentosu

Türkiye ile caha sıkı bir dostluğa taraftar

Atina, 17 (A.A) — Hariciye encümeninde M. Mihalakopoulos, Ankarada imza edilmiş itilâfnamelerin ne gibi bir zihniyetle imza edilmiş olduğu ve bu itilâfnamelerin ruh ve mahiyeti hakkında uzun uzadıya izahat vermiştir.

İmza edilmiş olan itilâfnameler hakkında hususî münakaşalar cereyan etmemiş, yalnız Türkiye ile daha sıkı bir mukarenet tesisi zarureti müteffakan kabul ve teslim edilmiştir. Aynı zamanda, sulhü ve iki devlet arasında teşriki mesaiyi temin ve Balkanlarda daha umumî itilâf husulünü teşvil eden bu siyasetin esası da aynı veçhile tasvip edilmiştir.

Bir şekavet hadisesi

Ankara, 18 (VAKIT) — Demirlikaya köyünden Abdullah ağanın evine altı silâhlı şahıs girmiş, (2500) lira gaspederek zevcesini darp, ve aynı köyde Sesek Ahmedî katletmişlerdir.

Kırklar heyetinde

Ankara, 18 (VAKIT) — Kırklar heyeti bu akşam İsmet Paşanın riyasetinde toplandı. İçtimada seyahate çıkacak heyetlere muvaffakiyet temenni edilmiş ve fırka encümenlerinden gelen raporlar tetkik olunmuştur.

Ankara elektrik fiatı

Ankara, 18 (VAKIT) — Halk fırkası grubu Cemil B. (Tekirdağ) ın riyasetinde toplandı. Ankara elektrik şirketinin fiatlarına yaptığı zam üzerine münakaşada bulundu. Nafta Vekili zammı kabul etmemiştir.

Grup, Vekil beyin noktaî nazarını tervîç etmiştir.

istasyonunda gören bir muharirimize şunları söylemiştir:

— Dahiliye vekili Bf. seyahata çıkmadan evvel benimle görüşmek istemişlerdi. Bunun için Ankaraya gitmişim. Yarın “Bugün,” sabah Mudanya yolu ile Bursaya gideceğim.

Bursada on gün kadar kaldıktan sonra tekrar İstanbulla döneceğim. Gelecek ayın yirmisine doğru da şarktaki vazifemin başına gideceğim..

Ecnebi bir memlekete firar...

O kadarını bulmak herkese müyesser olur mu ?

— O kadarını bulamazsan namuslu kalmalıdır. Sirkatin de yolları vardır Süleyman Bey..

— Nasıl efendim ?

— Meselâ çalan büyüklerden birine emniyet ihsasile çatarak onun sirkatini teshilen hizmet arz etmek.. Bu sirkatten hissene yüzde bir kurusu düşse ihya olursun... Dünya ve ahrette hiç tehlikesi yoktur...

— Çalan büyükler?..

— Evet devlet kurulduğundan beri bunlar mevcuttur. Ve hatta Abdülhamit zamanındakilerin adetleri ve yığıldıkları servetleri malumdur. O zaman onlara hiçbir şey söylenemediği gibi bu sirkatler bugün varislerin ellerinde kanuniyet kespemmiştir.

Bu kuponu kesip biriktiriniz ; bir sıra kponu getiren VAKIT'ın türlü türlü hediyelerinden birini kendi seçip alacaktır

Feshe dair

Yanlış haberler, yanlış mütealealar:

S. C. fırkası lideri fırkayı için feshe karar verdiğini ilân etti. Bu beyannamenin metnine inanmayanlar, hiç olmazsa imza sahibini mabut haline getirenler olmamalı idiler.

Halbuki « Yarın » bile yarı inanmış görünüyor. Evvelâ, fesih kararı evvelki gece yarısından dört saat sonra, Çankayada bir mülâkattan sonra tahaddüs etmiş bir vaziyet diye gösteriliyor, gûya bütün gazeteler bir ağızdan fesih kararını günlerdir dönen rivayeti - o gece akşamdan ve kendi aralarında verilmiş ve Gaziye arz edilmiş bir karar halinde yazdıkları sırada kendisinin koskocaman bir “yalan !”, demesindeki acıyı çıkarmak! hakikatte feshe Gazinin müessir olduğu iftirasile tellâhlığı yaptığı teşkilâtın hezimetini korumak, fırsattan istifade, efkârı umumiye, içine Gazinin de karıştırdığı bir hürriyet taziyekinin vücudundan şüphe telkin etmek itiyadı !..

Bu noktada en doğru haber ise şu :

Kendi kendini fesih kararını verdikten sonra, Fethi bey, bu neticeyi Gazi Hz. ne arz etmek üzere Çankayaya gitti; Gazi, fesih kararını öğrenince ileri sürülen esbabı mucibeye iştirak etmemekle beraber, fırkalarını terketmekte musır olan arkadaşlarının hareket serbestilerini takyide lüzum ve mahal görmediklerini beyan buyurmuşlardır. Bu suretle de, “nasıl Gazi emretti, fırka yaptık”, propagandasına “Gazi emretti de fırkayı tutuyoruz”, propagandasını zammedebilmek fırsatı vermişlerdir.

Aynı gazete, bu fesih bir protesto mahiyetinde olduğunu söylüyor: dirisini bir türlü istismar; ölüsünü bir türlü İzmirdeki Nümayiş arasında yaralanıp ölen çocuğun cenazesini morga mezara götürülecek yerde nasıl Fethi Beyin önüne getirip atmışlardı. Şimdi de fırkanın tabutunu millete göstererek uyandırdıkları ihtilâl havasını zehirlemekte devam edecekler. İşte pilân bul..

Obür taraf gazetecilerin verdikleri malûmatda da yanlışlıklar var: Meselâ İnkılâp muhabiri, “Fethi Beyin fesih kararında Halk fırkası teşkilât heyetinin nizamnamede yaptığı tadilât te-

sir etti, bu tadilât meb'us namzetlerinin ilânını reisi umumî olan Gaziye veriyor..”, diyor.

Yanlış! Halk fırkası nizamnamesinde bir nokta tadili olmadı. Olmak için de büyük kongre lâzım. Bahsettikleri salâhiyet ise ötedenberi fırkanın umumî riyaset divanında ki bu divan Gazi Hz. le vekillerinden ve kâ-tibi umumîlerinden toplanır.

Bizce fesih kararının sebebi ne o dur, ne bu: sadece sabırsızlığın cezasıdır.

Eskiler: “kim ki bir şeyde vaktinden evel istical eder; mahrumiyet ile muatep olur..”, derlerdi; işte o hakikat, bu mahrumiyette teeyyüt edivor; bu kadar..

Zeynel Besim B.

Meb'us olmak mı istemiş ?

Dünkü refiklerimizden biri Zeynel Besim manevrasının iç yüzü meydana çıktığını yazmaktadır. Buna nazaran Zeynel Beyin H. fırkasından Serbest fırkaya geçmesi, sonra tekrar Halk fırkasına temayülünün sebebi meb'us olmak arzusu imiş. İzmirde Vasıf Beyle mülâkatta hareketinin sebebinin izah ederken bu emelinden bahsetmiş ve gûya Vasıf Bey bu mülâkatta kendisine :

— Biz senin için çalışıyorduk. Gene de çalışırız. Sen böyle yapmamalıydın, demiştir. Bunun üzerine Zeynel Bey bu kısa sözleri tehiie tefsir etmiş ve meb'usluk müjdesini beklemek üzere İstanbulla gelmiştir. Fakat bu müjdenin gelmediğini görünce “atlatıldım,” diye telâşa düşmüş, Ankaraya telgraf çekmiş cevap alamamış bunun üzerine gazetesine Vasıf Bey hakkında mahut telgrafını yazmıştı. Sonra Vasıf Beyden “endişeye mahal yok.. mektup yazacağım şeklinde bir cevap gelmiştir. Bunun üzerine tekrar ümide düşen Zeynel B. ikinci bir telgraf çekerek birinci telgrafının nesredilmemesini gazetesine bildirmiş fakat Hizmet mensupları bu telgrafı alırlamaz ilâve halinde neşrettikleri için işiştin geçmiştir. Bunun üzerine Zeynel Beyin bu telgrafı uydurma olduğunu iddia etmiştir.

HİZMETE GELİNCE

Hizmet gazetesi ise telgraf hadisesi hakkında intişar eden haberlerin aslı-ziz (Samsun) Beyler bugün otomobille Beyin gazetesine böyle telgraf çekip çekmediğini tahkik için Ankaradan müfettiş gelmediği, böyle bir malûmatın ancak bir mahkemenin istiyebileceği şeklinde bir beyanatını neşretmekteydi.

— Efendi ne tuhafısın..

— Neden ?

— Bana para çalmışsın diye lâ-net edeceğine az çalmışsın diye lâf ediyorsun..

— Akıllı bir hırsız olaydım bu kara gözlükle hüviyetini saklıyarak şimdi kaldırım üzerine oturmaz arçık alın şişkin ceplerle ortada gezerek caka satardım. Şimdi alelade halk adamından biri benim maceranın dinlese bu düşkünlüğünü, irtikâp ettiğin sirkatin manevî bir mücazatr suretinde telâkki eder. Ne yanlış zihap.. Eğer her çalan filinin cezasını çekseydi bütün bu sokaklar senin gibi gözlüklü dilencilerle dolmak lâzımgelirdi. Köşe başı bakkalından en büyük tüccara kadar herkes çalışıyor. Uydurabildiği kadar, çalışıyor. Cezadan kaçmak yollarını göstererek çalışıyor. Eğer kazılan para herkes için muayyen ve müsavi bir emek mukabilinde olsaydı zahmetler, kazançlar, haklar mütevazın gelebilirdi. Lâkin bunun imkânı yok.. Birisi parmağını kimildatıyor. Milyonlar kaazırıyor. Öteki zavallı akşama kadar sırt

(Devamı yarın)

Yazan : Hüseyin Rahmi

riyazi kat'iyet .. bilinir. Fakat bu yüzden her gün .. her gece kurban ve rir... Söyle din! .. orum...

Dilenci uzun bir ah çektiikten sonra başladı.

— Benim nüfuzlu bir amcam vardı. Gençliğimde şöyle intî püften bir tahsil ile onun delâleti sayesinde epeyce aylıklı bir memuriyete kayırdım.. Evlendim. Evlilikten çabuk bıktım. Çar çabuk cıyak cıyak iki çocuk.. Her gün bir az da ha zayıflayıp çirkinleşen dirdirici, sinirli bir kadın.. Henüz gencim. Eğlence arıyorum. Tabii gözlerim aile evinden harice döndü. Fakat amcam da öldü. Umumhane, ve onun tetümmatından olan işret, kumar... Ve sirkat.

... Keyfiyet böyle keşfiniz gibi

yürüdü.

— Öbür tafsilât senin olsun..

Nasıl çaldın ?

— Vazifemden ihtilâs suretile..

— Ne kadar ?

— Üç bin lira...

— Sonra ?

— Tevkif, muhakeme, hapis..

— Ailen ?

— Karım öldü.. Çocuğun biri de sağ kalan şimdi kunduracı çırağdır..

Ailemin ve namusumun mahvından sonra kafama bir kurşun sıkmak metanetini de gösteremiyerek işte buralara düştüm..

— Ahmak üç bin lira çalınmaz...

— Ya ne kadar çalınır ?

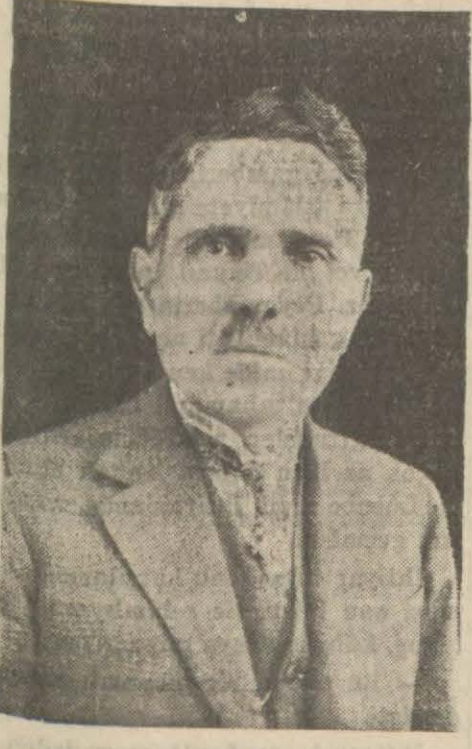
— Tövbe yoksulu olacak kadar..

Meselâ elli bin lira... yüz bin lira..

Vilâyette Barem

İlk mektep muallimleri

Hazirandan itibaren biriken Barem farklarını alıyorlar

Muhasebi Hususiye müdürü Cemal

Istanbul ilk mektep muallimleri ile muhasebi hususiye memurlarının baremi için idareci hususiye müdürlüğünce hazırlanan cetvel Dahiliye vekâletine gönderilmiş, bilâhara muhasebi hususiye müdürü Cemal B. de Ankaraya giderek bazı izahat vermiştir.

Aldığımız malûmata göre cetvelin tastik muamelesi dün ikmal edilerek şehrimize gönderilmiştir.

Bu münasebetle muallimlerin Hazirandan itibaren tahakkuk etmiş olan farkının dünden itibaren verilmesine başlanmıştır.

Muhtelit mübadelede

Mübadele işleri

Giritten gelecek muhacirler Küllükte iskân edilecekler

Giritten getirilerek Küllükte yerleştirilecek olan 200 muhacirin nakline nezaret etmek üzere mübadele komisyonundan Rasih bey yarın Giride gidecektir.

Defter komisyonun

Etabli Rumlara ait 150 bin İngiliz bunların Anadolu'da bırakıldıkları emlakın vergisi esnasından yapılan kıymet takdirine göre dağılacaktır.

Defterdar Şefik bey dün Tevfik beyle bu kıymet takdirinin icra sureti hakkında görüşmüştür.

vilâyette

Doğru değil!

Kadınlar muhtar olamayacaklar
Bir akşam gazetesi kadınların da muhtar intihap edileceklerini yazmıştı. Alâkadarlar bunu tekzip etmişler, kanunî imkân olmadığını söylemektedir.

Adliyede:

Adliye Vekili

Teftişatta bulunduğu doğru değil?

Adliye vekili Yusuf Kemal B. İstanbuldaki hususî işlerini bitirdikten sonra Ankaraya dönmektedir. Bugün yahut yarın hareket etmesi de ihtimal dahilindedir. Yusuf Kemal beyin adliyede teftişatta bulunduğu hakkında çıkan haberler doğru değildir.

Dekoratörler bir cemiyet teşkil edecekler

Güzel san'atlar akademisinin mezun dekoratörler bir cemiyet teşkil ederek güzel san'atlar birliğine dahil olmağa karar vermişlerdir. Yarın bu münasebetle birlikte toplanarak görüşeceklerdir.

Mesele henüz bitmedi!

Hikmet B.

Müddei umumî Kenan ve vekili Kenan Beylere cevap veriyor
Sabık müstantik, Bandırma ağır ceza mahkemesi reisi Hikmet B. in İstanbul müddei umumî Kenan B. aleyhindeki davasından tarziye üzerine mi, tarziyesiz mi vazgeçtiği hususunda iki tarafın sözlerini ve Hikmet B. in bilvekalâ tarziye verdiğinin ileri sürüldüğü Kenan B. in avukatı Kenan Ömer B. in ifadesini yazdık. Fakat, mesele henüz bitmemiştir.

Dün Hikmet B., ikinci bir mektup gönderdi. Hikmet B., bu mektubunda meselenin esasına ait olarak şunları yazıyor:

"Mes'elenin esası: — Kenan B. aleyhindeki davamdan tarziye üzerine vazgeçtiği mahkemedeki mesbuk ifadâtının doğru olup olmadığıdır...

Kenan Ömer Beyfendi tavihlerle beni değil, müekkillerini alenen bir daha tekzip etmiş bulunuyorlar. Müşarünileyh adliyemin en yüksek makamında kıymetli hizmetleri sebktemiş; bütün türk adliyecilerinin müşterek hümetini kazanmış bir şahsiyettir. Mesleki hâdiselerde kendi mütealemlerinin daima hüremetle karşılamak isterim. Müşarünileyh bu hasailini Müddeiumumî Kenan Beyfendi pek iyi bildikleri içindir ki, müşkül bir vaziyetten kurtulmak emelile böyle muhterem bir vekilin cenahı müdafasına iltica eylemiş bulunuyorlar.

Davanın müsebbibi müddeiumumî Kenan Beyin haksız filü hareketidir.

Vekili müşarünileyhın kemali tevazu la feragat rica etmeleri ve bu sözlerini birkaç defa tekrar ile beraber — Ben Kenan Beyin vekili değil miyim bu tarziyeyi kâfi görürüz — demeleri bir hakikattir ki netice itibarile bunu kendileri de inkâr etmiyorlar. Tarziye verilirken İstanbul Asliye Dördüncü Hukuk Heyeti Hâkimesini teşkil eden üç zat ve bir adliye müfettişi vakranın şahidi olmak üzere hazır bulunmakta idiler.

Kenan Ömer Beyfendinin — eski bir adliyecî sıfatile içtimai bir vazife telâkki eyledikleri — tavsiyelerini hüremetle karşıladım. Müddeiumumî Kenan Beyfendinin ihbarları ve mahkeme kararile tebeyün eden hilâfî hakikat şahadeti yüzünden aylarca açıkta kaldığımı, efradı ailemi muhtaç bir halde bıraktığımı, ihtiyar valide ve pederimin bu mahrumiyete katlanamıyarak hastalandıklarını ve kendilerini tedavi ettiremediğimi ve binnetice vefat ettiklerini hulâsa aylarca devam eden şahsî felâketlerimi bir lâhza düşündüm. Kendi kendime — Her ne de olsa giden gelmez — dedim. Bu fecayin müsebbibine karşı meslekimin yüksek haysiyet ve şerefi namına şahsan fedakârlığı bir vecibe telâkki ettim. Ve heyeti hâkime muvacehesinde verilen bu tarziyeyi kâfi görerek ve mahkemede de mevzuu ba his ederek davamdan feragat eyledim. Ben tekrar ediyorum ki tarziye verilmiştir. Gazetelere işi aksettiren ben değilim, Kenan Beyfendinin tekzip amiz beyanatıdır.

Müddeiumumî Kenan Beyfendiye gelince: kendileri tarziyeyi — affedilmek manasına telâkki buyuruyorlar. Bu kelime — gönül alma — demek olduğunu ve sebebiyet verdikleri vakalara nazaran tarziye vazifesiyle mükellef bulduklarını düşünmek istemiyorlar. Ve bizzat veya vekilleri tarafından tarziye verildiğini sureti kat'iyede inkâr etmekte iseler de bu inkârları yalnız ifadei mücerredelerine münhasır kalmaktadır. Maamafih, avukat Kenan Ömer Beyfendinin tavihleri meseleyi bir dereceye kadar tenzir etmiştir. Vekili müşarünileyhın tarziye hususunda vekâletnamesinde sarahat bulunmasına lüzum yoktur. Çünkü ahkâmı kanuniyeye nazaran davaya vekâlet onun teferruatına da şamildir. Karşı tarafı münasip bir lisanla tayip suretile feragati kabul etmek bir avukat için şerefli bir tarzda vazifesini ifa etmektir. Ve bu hareket müvekkil hesabına — iskati bir tasarruf — olmadığına göre vekâlet namede ayrıca sarahaten mezuniyet ve rilmesine kanunen lüzum yoktur.

Netice şu oluyor:

A — Avukat Kenan Ömer Beyfendi

İki mısra!

Mefsuh fırkada muhasebeci tetkikatta meşgul..

Serbes fırkanın İstanbul merkezi erkânı fesih haberini gazetelerde görünce inanmamışlar ve derhal Ankaraya telgraflar çekmişlerdi. Fethi beyin tebliği fırkaya gelince büyük bir hayretle karşılanmış ve bu hayret dün bile devam etmiştir.

Maahaza hakikat anlaşıldığı için s. c. lâvhası evelki akşam saat altı buçukta indirilmiştir.

Dün mefsuh fırkanın eski merkezi olan Kalmis apartmanında tam bir sessizlik vardı.

İstanbul teşkilâtı erkânından dün yalnız Murat ve Hasan Fehmi Beyler gelmiştir.

Bir mısra

Eselden Fethi ve daha sonra İsmail Hakkı beylerin çalıştıkları odada masa üzerinde bir kâğıda şu farisî beytin yazılmış olduğu görülmüştü:

Pevi maslahet encümen sahtent

Nişestendü, güftendü berhastent

Bu mısra lisanımıza şu yolda tercüme edilebilir:

Bir iş yapalım diye toplandılar

Oturdular ve ayağa kalktılar!

Hasan Fehmi B. ne diyor?

Mefsuh fırkanın Beyoğlu kazası ocak reisi Hasan Fehmi B. dün gazetecilere şunları söylemiştir:

— İstanbul teşkilâtının yeniden tesis edeceğimiz bir fırkaya devredileceği hakkında bir gazetenin yazdığı rivayet doğru değildir.

İstanbuldaki teşkilât için lâzım olan bütün masarifi, Fethi B. yaptığuna ve hiç bir teberrü kabul edilmediğine göre ocaklarda mevcut eşya ona aittir. Esasen böyle bir işi Fethi B. başaramadığına göre bizim teşebbüs etmemize ihtimal görülmüyor. Şimdiki halde muhasebeci hesapları tetkik etmekle meşguldür.

Orhan Mitat Beyin "Fethi B. fesih kararı vermeğe salâhiyet tar değildir," şeklinde bir şey söylediğini bilmiyorum. Maamafih Mitat B. avukattır, böyle bir şey söyleyebilir,

balâda zikredilen dört muhterem zat muvacehesinde bilvekalâ tarziye veriyorlar. — Çünkü kendi muhterem şahsiyetleriyle tarziyenin hiçbir alâkası yoktur—.

B — Bizzat mahkemede hazır bulunarak davacı sıfatile ben şahsan bu tarziye üzerine feragat ediyorum.

C — Müddeiumumî Kenan Beyfendi ise: davanın şu suretle sukut ettiğini ve bir daha teccidi kabul olmadığını zannediyorlar ve diyorlar ki: — Kimseyi tarziyeye tevkil etmedim, Hikmet B. davasını teccid kudretine kendisini sahip görüyorsa mahkemeye gitsin..

Halbuki Kenan Ömer Beyfendinin mektuplarında dahi itiraf edildiği veçhile, tarziye bir emri vakidir..

Darülfünunda

Divan

Yarından itibaren hararetli celselere başlıyor

Divan azası noktai nazarlarını tesbit ettiler

Darülfünun divanı yarın ikinci içtimamı aktecektir. Bu içtimamda bütçe müzakeresine başlanacak ve bu suretle emin mütababatına tekaddüm eden gündü de hararetle münakaşa edilen mevzulara başlanacaktır.

Yarınki içtimamda bu bahislerin hararetli münakaşalara sebep olacağı tahmin ediliyor.

Bugünkü çay

Hukuk fakültesi talebesi tarafından bugün saat 16 da Tokatliyanda Darülfünun emini Muammer Raşit B. şerefine bir çay ziyafeti verilecektir.

Tıp hocaları

Mazhar Osman Bey cevap veriyorlar

Mazhar Osman beyin Darülfünun ve tıp fakültesi hakkında yazdığı yazının ortaya yeni bir fırtına çıkardığını ve bu yazıya Süreyya Ali ve Muammer Raşit beyler tarafından verilen cevapları dün yazmıştık. Tıp hocaları da bu hücumu cevap vermekte fena ve cahil hocaların kimler olduğunu sormaktadırlar. Bu arada bir müderris te:

— Mazhar Osman Beyin adettidir, içinde bulunmadığı müesseseleri fena diye tavsif eder. Fakültede müderris olmaması bu hücumların yegâne sebebi. Halbuki kendisi henüz "ağraje," bile değildir, demiştir.

Belediyede:

Belediye ve barem

Müşterek bütçe ne zaman tatbik edilecek?

Ankaradan gelen belediye reisi muavini Hâmit B. seyahati ve belediye baremi hakkında bize şunları söylemiştir:

— "Kânunusaniden itibaren belediye ile hususî idare tamamen birleşecektir. Böylece tevhitte sonraki müşterek masraflara belediyenin iştirak nisbeti gibi hususlar hakkında vekâletle temas ettim. Bu tarihten itibaren müşterek bütçe tatbik olunacaktır. Barem ile meşgul olmadım. Fakat maliye bunu tetkik ediyor. Baremin reddolunduğu ve belediye memurlarına ücret verileceği haberleri doğru değildir. Barem usulü kanuna müstenittir. Bu iş Kânunusaniye kadar neticelenecektir.."

Öğrendiğimize göre Maliye vekâleti belediye memurlarını devlet memuru saymamakta, bunlardan kazanç kesilmesini istemektedir. Barem tatbik olununcaya kadar kazanç kesilecektir.

Terkos mukavelenamesi feshedilecek mi?

Evelki gün Ankaradan gelen Belediye fen müdürü Ziya B. Terkos hakkında dün de şunları söylemiştir:

— Nafia Vekili Terkos işini tetkik ediyor. Karar tetkikattan sonra anlaşılacaktır. Belediye fesh talebinde ısrar etmektedir.."

Tokyo setirimiz mezunen geliyor

Tokyo sefirimiz Cevat B. bu günlerde izinli olarak şehrimize gelecektir.

İğfal mi?

Bir genç kız nikâhlanırken ortadan kayboldu

Muzaffer H.ın evi

Şehremininde bir kız kaçırma vak'ası olmuştur. Aldığımız malûmatı ve bu hususta söylenen rivayetleri yazıyoruz.

Şehremininde Uzunyusuף mahallesinde oturan gümrük idaresinin kaptanlarından Behcet Beyin kızı 16 yaşında Muzaffer H. dokuz gündemberi ortada yoktur.

Muzaffer H. yalnız evden çıkarken küçük kız kardeşine; "annem ve habam beni aramasınlar. Ben istediğim yere gidiyorum," demiştir. Muzaffer H. biraz evvel Anadolu'da müteahhitlik yapan bir gençle nişanlanmış, nişan gemesi eğlenilmiş ve ertesi gündün itibaren nikâh hazırlığına başlanmıştır. Fakat Muzaffer H. Mustafa Şükrü isminde tıbbiyeden ihraç edildiği söylenen diğer bir genci sevmektedir.

Bu genç zaman zaman askeri üniforması ile de gezer, kendisine zabıt süsü vermiş. Ailesine göre Muzaffer H. bu gençin iğfalâtına kapılmış ve tam nikâh arifesinde iken nişanlısının verdiği 200 lirayı ve çehizi alarak sevdiği gençle evden kaçmıştır. İki genç hâlâ bulunamamışlardır. Zabıta taharriyatta devam etmektedir.

Poliste:

Bir kadın

Dokuz yarımdan bıçaklandı

Evelki gece Beyoğlundaki cinayet olmuş, gece iki buçukta Gülbahçe gazinosundan çıkıp evine giden Çaycı Hatice isimindeki kadına Adapazarlı Aptullah Sırrı taarruz etmiş aralarında kavga çıkmış neticede Aptullah Sırrı kadını sekiz yerinden bıçaklamıştır. Mütecaviz adam tutulmuştur. Kadın hastanededir.

Cemiyetlerde:

Lokantacılar memnun

Lokantacılar namına Ankaraya giden heyet bugün şehrimize dönecektir. Aldığımız malûmata göre heyet istihlak vergisinin kaldırılması teşebbüsünde muvaffak olmuştur. Hükümet bu ricayı haklı görmüş ve isafını vadetmiştir. Bu münasebetle İstanbul lokantacıları büyük bir memnuniyet duymuşlardır.

Türk ocağında konferans

20 ikincî teşrin 930 perşembe günü akşamı saat 21 de Madam des Fougères tarafından "Sahne ve salonlarda şiir ve hitabet," mevzulu bir konferans verilecek ve Türkçeye tercüme edilecektir. Çunu müteakip Franz Peter Fchubert'in en güzel parçaları çalınacaktır. Bu konferansa herkes gelebilir.

İktisadî buhran

12 teşrinisani, Cenevre (Başmuharrimizden) — Yolda gelirken bunu hiç hatırladım bile geçirmemişim. Halbuki kâğıt parası altın kıymetinde olan ebedî sulh memleketinde de hemen herkes iktisadî buhrandan şikâyet ediyor. Bilhassa Cenevreliiler Lozan, Bal, Zurich gibi diğer mühim İsviçre şehirlerine nispetle kendilerinin daha müşkül bir vaziyette bulduklarını söylüyor. Sebep? Sebebi birinci derecede Fransız frangıdır. Fransız frangının kıymeti İsviçre frangından düşkündür. Aradaki fark bir ile beştir. Fransızdan gelen bir yolcunun cebinde yüz frangı varsa İsviçre hududundan geçince parası yirmi franga iner. Cenevre harpten evvel bir franga aldığı şey şimdi beş frank vermek mecburiyetindedir. Bu açık zarardan dolayı evvelce Cenevreden birçok mal alan Fransızlar şimdi muamelelerini kesmişlerdir. İsviçreye gelip para sarfeden Fransızlar artık eskisi gibi buraya gelmemektedir. Hemen üç taraftan Fransız toprakları ve hudutları ile muhat olan Cenevre bu vaziyet neticesi olarak kazanç membanın en kıymetlisini elinden kaçırmıştır.

Görülüyor ki bir memleketin kâğıt parasının altın ile baş başa kıymette olması iktisaden refah içinde bulunmasına delâlet etmiyor. Parası düşkün olan memleketlerin iktisadî buhranı başka bir yoldan parası kıymetli memleketlere sirayet ediyor.

Esasen İsviçre hariçten gelen seyyahlar ile geçinen bir memlekettir. Yalnız Fransadan değil, Almanyanın, Avusturyadan, Macaristandan, İtalyadan ve sair Avuranın muhtelif yerlerinden her sene yaz ve kış mevsimlerinde bir çok kimseler gelir, burada gezer, eğlenir, istirahat ederdi. Bu suretle gelip gidenlerin bıraktıkları paralar ile de İsviçreliiler geniş bir refah içinde geçirdi.

Halbuki şimdi baştan başa iktisadî buhran içinde bulunan bu memleketlerden, evvelki kadar seyyah gelmemektedir. Sırf bu sebeple diğer İsviçre şehirleri gibi Cenevre de sıkıntı çekmektedir.

Sonra son Amerika buhranı da ekseri Avrupa memleketleri gibi İsviçre üzerinde büyük bir tesir yapmıştır. Harbi umumiden sonra bütün Avuranın iktisaden tehlikeli bir safhaya girmesine mukabil Amerikanın fevkalâde zenginleşmesi elinde para olan Avrupalıların Amerikalı mühim şirketlerin, bankaların ve sairinin hisse senetlerinin satın almağa sevkettiği. Amerika bütün bu müesseseleri az çok müteessir etti. Bazılarının hisse senetlerinin kıymeti beşte bir kadar düştü. Bazıları bütün bütün iflâs etti. Bu halin neticesi olarak İsviçreliilerden de sermayelerinden zarar edenler çoktur. Onun için buralarda (Amerika buhranı Avuranın parasını eritiyor.) sözü sık sık işi tılır. Hatta Cenevreye nispetle daha iyi bir iktisadî vaziyette olan Lozan bile Amerika buhranından diğer bir şekilde mutazzar olmuş. Lozana tahsil için gelen pek çok talebinin ekserisi memleketlerine dönmüşlerdir. Bundan dolayı cebine talebinin tedris ve işesile yaşayan Lozan bir buçuk seneden beri her tarafında mahsus bir sıkıntıya düşmüştür.

Eşya fiyatlarına gelince, Cenevrede her men her şey İstanbula, hatta Ankara'ya nazaran daha pahalıdır. Demek ki kazanç noksanından mütevellit sıkıntıya eşya fiyatlarının pahalılığı munzam olmakta, bu suretle buralarda hayat pahalılığının tazyiki artmaktadır. Fakat bu sıkıntıyı İsviçreye ilk defa ayak basan bir yabancı sokaktan hissetmesi mümkün değildir. Çünkü sokaklarda görünen her şey burada servet ve refahın umumî olduğu zamanı veriyor. İktisadî buhran noktasından Cenevrenin yegâne talii Cemiyeti Akvam müessesesinin burada kurulmuş olmasıdır. Bu münasebetle sık sık muhtelif ecnebi memleketlerden gelen heyetler Cenevrede ihmal edilemeyecek para bırakır. Her halde Cenevre Cemiyeti Akvam olmasa idi şimdiki iktisadî buhran şikâyetlerinin bir misli daha fazla olacağı şüphesizdi.

Arifmel Asım

Hikâye

Posta memuru

"Puşkin, den

1816 senesinin mayıs ayında idi. (A) vilâyeti dahilinde şimdi tamamille harap olan bir yolda seyahat ediyordum. O zaman içtimai mevkim itibarile düşününce bir halde olduğum için posta arabalarında ancak iki beygirin kirasını verebiliyordum. Bu sebepten posta memurları bana ekseriya fena muamele ederlerdi. Ben de hukuken bana ait olması lâzımgelen şeyleri pazu kuvvetile almak mecburiyetinde kalırdım. Kibar bir memur geldiği vakit bana hazırlanan hayvanları onların arabalarına koşarak posta memurlarının bana gösterdikleri adil ve kabalıklara genç ve muhteris olmam hasebile fena halde kızardım.

O gün çok sıcaktı. (A) kasabasından biraz uzaklaşmıştık ki hafif bir yağmur serpintisi başladı. Araba açık olduğu için rahatsız olacağım tabii idi. Pek az sonra bardaktan boşanırcasına bir yağmur seline tutulduk. Ve iliklerime kadar, islandım.

İstasyona geldiğimiz vakit elbiselerimi değiştirmek, sonra sıcak bir çay içmek ihtiyacını duydum.

Posta memuru bağırdı:

— Dounia, Dounia!.. semaveri hazırla ve git biraz kaymak al!..

On dört yaşlarında kadar görünen genç bir kız bölmenin arkasından göründü ve koştu.

Güzelliği beni teshir etmişti. Posta memuruna sordum.

— Bu sizin kızınız mı?.. İhtiyar mağrurane cevap verdi...

— Evet benim kızım!.. Merhume validesi gibi çok zeki ve çok hassastır..

Seyahat pasaportumu kaydetmeğe başladım. Bende bu mütevzi evi süsleyen resimleri seyre daldım.. Bu tablolar (Müsrif evlât) hikâyesini musavverdikler.. Birincisinde muhterem bir ihtiyar oğluna para veriyor ve teşyi ediyor.. İkinci resimde genç evlâdım sefih hâyatı canlanıyor! Etrafında yarı çıplak kadınlar ve dalkavukları olduğu halde bir rakı masası başında eğleniyor.. Daha ötede paçavralar içinde harap olmuş bir genç domuz güdüyor. Ve onların gıdalarından kendisi de istifade ediyor.. Yüzünde nedameti ve derin bir ıstırahatsızlık çizgileri var.. Son resim sefil gencin babasına avdetini tasvir ediyor. Muhterem ihtiyar üzerinde aynı geceklik olduğu halde oğluna koşuyor, müsrif evlât babasının ayaklarına kapanıyor.. Biraz ötede açığı besili bir dana kesiyor. Büyük oğul hizmetçilerden sevinmelerinin sebebini soruyor.. Her resmin altında Almanca güzel mısralar okuyorum..

Evin bütün eşyası bugünkü gibi hafızamda canlanıyor.. Küçük ilâç şişeleri.. Üzerinde benekli bir örtü ile mütevazı bir yatak..

Bu ande ev sahibi aynı suretle gözümün önüne geliyor. Giydiği uzun bir kaputun üzerinde solmuş şeritlerle üç madalya taşıyan elli yaşlarında fakat canlı ve dinç bir adam..

Arabacı ile hesabımı gördüm. Tam bu sırada (Dounia) semaverle döndü.

İkinci bakışta nazarı dikatimi celbeden işvebazlığı olmuştu.. Büyük mavi gözlerini yavaşça indirdi. Onunla konuşmağa başladım.. Dünya evine girmiş bir kız gibi yüzünde hiç bir mahcupiyet nişanesi belirmeden suallerime cevap veriyordu. Babasına bir kadeh punç teklif ettim. (Dounia) ya da bir bardak çay verdim. Ve sonra üçümüz birden sanki eskiden dostmuşuz gibi tatlı tatlı konuşmağa başladık..

Hayvanlar hazırlanmalı epey olmuştu. Fakat posta memurundan ve kızından hiç ayrılmak istemiyordum. Nihayet (Allah) ısmarladık! diyerek onlara veda ettim. Babası bana hayırlı yolculuklar temenni etti.. Kızı arabaya kadar beni teşyi etti.

Antrede durdum. Ve (Dounia) dan bir puse istedim.. razı oldu.. Şimdiye kadar böyle uzun ve hoş bir saadet dakikası hatırlımadığımı itiraf edebilirim..

Aradan birçok seneler geçti.. Hayat beni aynı yola ve aynı yere göndermişti. Fakat:

N kleden Hasan Şükrü

— İhtimal ki posta memuru değişmiştir. Ve ihtimal ki (Dounia) ölmüştür diye düşündüm. Zihnimden ani bir fikir geçti. Düşündüklerimden biri yahut diğeri olabilirdi. Müellim bir hissi kablulvuku içinde (A) istasyonuna geldim. Hayvanlar eski posta dairesinin önünde durdu. Odaya girince müsrif evlât hikâyesini tasvir eden tabloları derhal tanıdım. Masa ve yatak aynı yerinde idi. Gördüğüm manzara her şeyin ihmal edildiğini, haraba yüz tuttuğunu anlatıyordu. Posta memuru bir pösteki üzerinde yatmış uyuyordu.. İçeri girişim onu uyandırdı. Derhal kalktı.. Bu adam hiç şüphesiz eski posta memuru idi.

Fakat ne tahavvül?.. Pasaportumu yazarken uzun uzadıya onu tetkik ettim.. ve ağarmış saçlarını, sakalları karma karışık olmuş yüzündeki derin buruşukluklarını, kanburu çıkmış vücudünü seyrederken titredığımı hissettim.

Ne değişiklik ya rabbi?.. Üç dört senelik bir hayat; kuvvetli, dinç bir adamı bitkin bir zavallı haline kalbetmeğe nasıl kâfi gelmişti?.. Hayret içindeyim..

— Beni tanıdınız mı?.. Ben eski dostlarınızdanım..

Hüzün veren bir sesle cevap verdi.

— Olabilir.. Bu köye birçok yolcular uğramış, bu yoldan birçok yolcular gelip geçmiştir.. Olabilir..

— (Dounia) n iyidir değil mi? İhtiyarın yüzü buruştu..

— Allah bilir..

— Evlendi değil mi?..

İhtiyar adam sualimi işitmemezliğe geldi. Ve hafif bir sesle pasaportumu o kumakta devam etti. Suallerimi kestim. Sıcak bir çay istedim.. Merak ve teccesüs saikasıle fena halde sıkılıyordum.. Puncun eski dostumu neşelendireceğini ve dilini gözeceğini ümit ederek biraz müteselli oldum. Yanılmamıştım. İhtiyar teklifimi redetmedi. Ve düşündüğüm gibi (Punç) ıstırahatı dağıtır gibi oldu.. İkinci kadehte dile geldi.. Beni hatırladı ve yahut hatırlamak gibi göründü. Ve o zaman beni takalbidenden vuran acıklı hikâyeyi anlatmağa başladı:

(Devamı yarın)

Gelişi Güzeli

Meb'us tokadı

— Tokat meb'usunun ruhuna ithaf — Serbest fırka sizlere ömür. O yattıkça Allah Halk fırkasına uzun ömürler versin.

Bu fırka bir inkılâp köprüsü olmak arzusu ile kurulmuştu. Müderris İsmail Hakkı Bey gibi direği, Meb'us Tahsin Bey gibi dubası vardı.

Fakat üzerine bir kaya düşer, düşmez dayanamadı, yıkıldı.

Merhumun hayatında icraat namına yaptığı hiçbir şey yoktur. Yalnız son deminde Ağaoğlu Ahmet Bey Fazıl Ahmet Beye bir tokat atarak gençliğini göstermek istedi, fakat muvaffak olmadı. Eğer muvaffak olsaydı:

— İşte Serbest fırkanın ilk ve son teşrii icraatı: diyecektik.

Fazıl Ahmet Bey, vaktile Osmanlı meb'usundaki Tokat meb'usuna pek tebellüş olmuştu. Meğer hadisat günün birinde ona bir de meb'us tokadı musallat edecekmis.

Bu tokat hadisesini ve yeni fırkanın feshini aynı gazetede okuyan bir dostu muz:

— Ayol, dedi, Ağaoğlu Fazıl Ahmedî dögeceğine artık kendi dizini dövsün!

Bir memnuiyet

— Hizmetçi Zeynel Besim Beyi okumaktan, yazmaktan menetmişler.

— Keşki vaktile ebesi menetseydi..

İoplu İâne

Kızıl Gömlek

YAZAN : Ömer Rıza

— 63 —

Vaziyeti İslâh için yeni bir hareket lâzımdı !

— Mehmet bana yemin ettiği halde Osmanın yanına girer de onun saaklığına yapışırsa bundan onun başka bir tesiri altında bulunduğu anlaşılabilir mi?

— Tabii anlaşılır..

— Onun üzerinde bu tesiri icra eden neydi ve kimdi?..

— Oen de Mehmede bunları sordum. Fakat bana şafi bir cevap vermedi. Bunları sonra görüşürüz dedi.

İşte asıl mese'le budur. Benim asıl anlamak istediğim nokta bundan başka değildir.

— O halde Mehmed buraya çağırınız ve meseleyi ondan tahkik ediniz..

— Bu sırada Mehmet, hiç buraya gelirmiyi?..

— Bana geleceğine söz verdi.

— Gelemez, Leylâ! hiç olmazsa şimdilik gelemez. Benim anladığım şudur ne Mehmet bana yemin ettiği halde yeminini nakzetmiştir. Sonra Ali, Talha ve Zübeyr ile sair zevat manasız bir surette evlerine çekilmişler. Bunlar isteseler ve meydana çıksalardı bu facia yüz kabulmazdı. Benim şimdilik yapacağım iş, bir ıslah hareketinin tertibidir. Bu hareketle memleketin mukadderatını müfstitlerin elinden kurtaracağım. Fakat Mehmet te gözümde düştü. Onun böyle bir hareketi ümit etmezdim. Osmanın belki bir takım hata ve kusurları vardı. Fakat bunların biri de onun katlini tecviz etmez.

Leylâ itiraz etti:

— Fakat Mehmet böyle demiyordu. Ona bakılırsa, Osmanın hataları pek büyüktü!

Hazreti Ayşe kızıştı:

— Leylâ! kızım, sen benim bildiklerimi bilmezsin. Onun ne kadar toy, ne kadar hissine mağlûp adam olduğunu bilirim. Onun Osmana olan bütün husumetinin sebebi, akranı gibi büyük bir memuriyete nail olamamasıdır. Onun bu yüzden bir takım siyasetlere karıştığını bildiğimden (Mekke) ye hareketimden evvel onu beraber getirmek istemiş, gelmek istemediğini görünce ona Osman aleyhinde bir hareketet bulunmak için yemin ettirmiştim. Fakat onun bir takım tesirlere boyun eğdiği anlaşılıyor, bunların ne olduğunu bilâhare meydana çıkacaktır.

Kadınlar böylece hasbühâl ediyor. Ken Hazreti Ayşenin hizmetçilerinden biri gelmiş, ümeranın kapıda beklediklerini ve kabul olunmak istediklerini söylemiş, Hazreti Ayşe Leylâ ile ihtiyar teyzeye izin vermiş, kendisi de üme rayı kabul etmek için hazırlanmıştı.

Leylâ ile ihtiyar kadın, Ayşenin huzurundan ayrıldıktan sonra dairelerine gittiler. Leylâ, buraya giriyorken titriyordu. İhtiyar ona yardım etmiş ve onun hümmaya uğradığını anlamıştı. Leylâ, yatağına yatırılmış ve üstü örtülmüştü. Elleri buz gibi idi. Leylâ, titremiş, titremiş, ondan sonra ona sıcaklık başlamıştı. İhtiyar onu nasıl tedavi edeceğini düşünüyordu. Evin içinde bulunan kadınlar ona bir miktar bal getirmişler, balı su ile karıştırarak ona içirmesini tavsiye etmişlerdi. Fakat Leylâ bu tatlı suyu içmemiş, ihtiyarın ricasına rağmen onu içmemekte ısrar etmişti. Leylâ, bir az açıldıktan sonra bir sinir buhranı geçirmiş ve hüngür hüngür ağlamıştı.

İhtiyar teyze, bu vaziyet karşısında ne yapacağını şaşırarak Hazreti Ayşeyi görebilmek için, fakt Ayşenin henüz ümera ile müzakere etmekte olduğunu anlayarak buna imkân bulamamıştı.

Çok geçmeden Leylâ, hümmanın ve buhranın verdiği yorgunlukla dalmış, ihtiyar onun uyuduğunu zannederek onu bırakmış ve ev halkile görüşerek onun tedavisi için bir çare bulmak istemişti. İhtiyar döndüğü zaman, Leylâ, saykilyor, bazan validesinin ismini heceliyor, bazan Mehmedî çağırıyordu. İhtiyar onun başı ucunda oturmuş, onun uyanmasını beklemişti.

O beklerken, cariyelerden biri koşarak gelmiş, Ümmül Fazılın, Leylâyı ziyaret etmek istediğini haber vermişti. Asıl adı Lübbabe olan bu kadın da devrin en muhterem, simaları...

Kendisi, peygamberin zevcesi Hatice'den sonra İslâmiyete giren ilk kadındır. Hazreti Peygamberin amcası Abbas'ın zevci idi. Onunu hemşiresi Meymune Hz. Peygamberin zevcesi idi. Onun zevci, İslâmiyete çıktıkça açığa kabul etmediği halde kendisi ile oğlu her türlü eziyete tahammül bahasına İslâmiyete girmişler, müslümanların sayısını çok az iken onlara iltihak etmişlerdi. Lübbabe artık ihtiyarlanmış, ve altmışını geçmişti.

İhtiyar teyze, onu karşılamaya koşmuş, onu hürmetle selâmlıyarak içeri almış, Lübbabe odaya girer girmez:

— Bu odada bir hümmalı yatıyor! demişti.

İhtiyar teyze, Leylânın geçirdiği nöbeti anlatmış, sonra onun Mehmet tarafından buraya gönderilmediğini söylemişti. Mehmet, Lübbabenin hemşiresi olduğu için de Leylâ ile son derece alakadar olmuş, ve Mehmedin onun için buraya gönderdiğini sormuştu. İhtiyar teyze, Lübbabenin kulağına eğilmiş ve:

— Mehmet onu seviyor! onunla evlenecek! demiş.

Bu sözler, Lübbabenin alâkasını kat kat arttırmıştı.

(Bitmedi)

Sütunlarda Seyahat

Limonluk çiçekleri!

Kendileri de birer çiçek kadar güzel olan narın vazolarda bazı çiçekler görürsünüz.

Boylu bosludurlar, çok yaşayacaklarına inanır gibi olursunuz. Fakat dik katlı bir bakış, size onların gizli bir derdi olduğunu gösterir. Al renklerinin altında ölüm sarılığının bir zehir gibi yayıldığını fark edersiniz. Yanaklarından biri kızarıp tutuşurken, öteki sarıya virmeli genç kızlara benzerler. Yaprakları gevşek, sakları yumuşaktır. Bahçelerde güneşle yanıp rüzgârla örselenen kardeşlerindeki gerginlik, dâil ve yapraklarındaki taze katılık ve hayat bunlarda yoktur. Cam kubbelelerinde açarlar, yapraklarını gerdikleri havada rüzgâr dalgaları şöyle dursun kelebek kanatlarının çırpıntısı bile yoktur. O billür türbede sessiz, hareketsiz açılır ve toplanırlar.

Hayata çıkışları da yaşamak için değil, mezar değiştirmek içindir. Limonluk, yerini pahalı porselenlere, gümüş, billür, bronz vazolara bırakır.

Süslü salonlarda kâh öpüşen bir çiftin günahını saklar, kâh bir gönül işinin görülmesine yardım ederek göğüs veya iliklerde dolaşır.

Ser çiçeklerini nerede görsem tanır ve acırım. Onların bükük boyunlarında dünya gamından çiçeklerin de kurtulmadıklarını okur, içlenirim.

Kış başlangıcında çiçekten bahsetmek epey tuhaf. Hatta ben bile yazımın başlığını koyduktan sonra yadırgadım. Fakat sebpsiz değildir. Bana bu yazıyı ilham eden dünkü gazetelerde okuduğum haber oldu. Serbest fırka, kendi kendini lâğva karar vermiş.. Siyasi bir intihar karşısında ne duyulursa, ben de onu duydum. Hele özür, sebeb diye gösterdiklerini anladıktan sonra o duygularına biraz da hayret karıştı. Yeni bir intihap devresinin eşigini de nasıl ve niçin bu yola daha doğrusu bu çıkmaza sapıldı?

Sorguların düğümlerini çözmek benim neme gerek!.. Ben yalnız Serbest fırkanın limonluk çiçeklerinden hiç farkı olmadığını, grup saksılarının bir fi-dana kök vermediğini söylemek istiyordum. Dün tramvayda fesh haberini okuyunca şaşanlar vardı. Acanım bunda şaşacak ne var?.. Limonlukta baobaplar yetişecek değil ya!.. Orada ancak sürsüz koncalar açılıp solar!..

Seyyah

Günün Siyaseti

Cemiyeti akvamda Irak

Şu sırada Cinevrede; mandalar komisyonu Irak k'tasının sureti idaresi hakkında mandater hükümetin yani İngilterenin raporunu tetkik etmektedir. Irak raporunda Filistin ve Suriye raporlarındaki gibi ilişkiler olmadığından bu tetkik üzerinde mütalea yürütmeğe lüzum görülmezdi. Ancak geçen haziranda İngiltere ile Irak arasında aktarılan muahededeki kuyudat beynenahreyin hükümetinin vaziyetine ayrı bir ehemmiyet vermektedir.

30 haziran muahedesini mucibince İngiltere Irakı 1932 de Cemiyeti Akvama ithal taahhüdünde bulunmaktadı. Bu taahhüdün sübutu takdirinde Irakın kespedeceği şekil ayrıca tetkike sayeste dir.

Muahedenamenin ahkâmı nazarı dikkatten geçirilirse Irakın cemiyeti akvama girmesi ve manda altından kurtulması İngiliz nüfuzundan yakayı sıyrması suretinde tefsir edilemez. Bilâkis aynı zamanda cemiyeti akvama mensup aynı halini alacak olan Irak, Arnavutluğun vaziyetine şebih bir vaziyete kalacak ve İngiliz himayesinden kurtulamaz. Şu halde cemiyeti akvama girmekten ne istifade görecek ve cemiyeti akvama giren devletlerin taahhüdüne iştirak derecesi ne olacaktır? Meselâ cemiyeti akvam muhayyel bir mütearızaya karşı bir takım tedbirler kararlaştırabilir. Bu muhayyel mütearızayı İngiltere olsa İngiliz himayesindeki Irak ne veçhile taahhüdünü ifa edebileceklerdir?

Cemiyeti Akvam meclisine girmek ve memleketi beynelmil bir murakabe den sıyırmak dolayısı ile, İngilterenin elindeki bağı çözerek onun eline teslim olmaksızın ne menfaat tasavvur edilebilir? Eğer haziran muahedesinde Irakı İngiltereye rapteden kuyut olmasaydı Iraklıların tam bir istiklâl ifade eden iştirakleri kendileri için çok semereli bir şey olabilirdi.

İngilterenin Iraka karşı gösterdiği müsamaha bu milletin rüşünü elde etmeği hakkındaki kanaatine atfedilmemelidir. Londra hükümeti atıyı düşünmüş ve menfaatini en ziyade temin edecek yolu ihtiyar etmiş bulunuyor.

Ancak eğer cemiyeti akvam 1932 de Irakı müstakil bir surette sinesine almaktan istinkâf ederse İngilterenin Irakdaki nüfuzu fevkalâde kırılacaktır. Bu suretle Hinti yolunda Londra hükümetine müşkülât çıkarılması ihtimali nazardan uzak bulundurulmamak icap eder.

M. Gavur

Tütün inhisarı

Bu sene hükümete 25 milyon lira verecek

Tütün inhisarı müdürü Behçet B. cuma günü Ankara'ya gidecektir. Behçet B. idarenin faaliyetleri hakkında şunları söylemiştir:

— İdarenin 1931 bütçesi bir gazetenin yazdığı gibi 25 milyondur. Hükümete safi kazanç olarak bu sene geçen seneden bir milyon fazlasıyla 25 milyon lira vereceğiz. Bu sene memur kadrosunda tensikat yapılmıyacaktır.

Yaprak ciğarası yapmak istiyoruz. Yalnız ciğaraların dış kısmına gelen tütün yapraklarının memleketimizde mevcut olmaları bir cins tütünden olması lâzımdır. Bunun için tohum celbettik. Adanada bu sene terçübe edeceğiz.

İdarenin rejiden daha çok masraf yaptığı doğru değildir. Bu masrafı adette ölçmek doğru değildir. Reji daha az masraf yapardı. Fakat Suriye ve Makedonya da dahil olduğu halde senede en çok 5 milyon tütün satardı. Biz 11 milyon tütünü yalnız memleketimizde satıyoruz.

Kitaplara düşman bir çocuk

Paris millî kütüphanesine girip elli bin formalık kitap kesmiş

İki tarihi mektep

Kahireden Taymisse verilen malûmatı göre Mısır Adliye nezareti müsteşarı Süleyman Necip B., ahiren İstanbul'dan birer tarihi vesika teşkil eden iki mektep almıştır. Bunlar 1834 senesinde Lord Palmerston ile Lord Velington tarafından Türkiye'nin Londra sefiri Namık Paşaya yazılmıştır. Bu mektuplar, geçenlerde, Namık Paşanın torunu Ahmet Muhtar Necip B. tarafından bulunmuştur. Mektupların biri, Lord Palmerston tarafından yazılmakta ve bunda Lord Velingtonun hariciye nazırlığına tayin edildiği haber verilmektedir. İkinci mektepte Lord Velington İngiltere ve Türkiye'yi alakadar eden meseleleri görüşmek için Namık Paşayı davet etmektedir.

Bir çocuğa nişan

Sırbistanda Fransanın yardımına karşı şükran nişanesi olarak bir abide rekzedilmiştir. Bu abidenin rekinde hazır bulunan Fransız nazırlarından M. (Şampötye dö Rip) Fransız hükümeti tarafından yedi yaşındaki sırp veliahtı Piyere verilen lejyon donör nişanını çocuk prense tevdi etmiştir.

Harici Haberler

Yuvarlak masa

İntihiler diğer dominyonlarla müsavat istiyorlar

Londra 17 (A.A.) — Yuvarlak masa konferansı bütün celselerin hususî olmasına karar vermiştir. Sir Tej Sapru, Hindistan için tam bir dominyon idaresi ve Britanya imperatorluğu dahilinde ve imperatorluğunun diğer eczasına tamamen müsavat bir mevki istemiştir. Mumaileyh iyaleht muhtariyetlerinden başka merkezi hükümetin teşrii meclise karşı da mes'ul olması lüzumunu da ısrar etmiştir. Diğer Hintli hatipler de Hindistana tam bir muhtariyet bahşedilmesini talep etmişlerdir.

Beyaz kitap aleyhindedir

Londra 17 (A.A.) — Filistin hakkında cereyan eden müzakerat esnasında muhafazakâr fırkanın müstemlekâ nazırı M. Amery uzun senelerdenberi Filistin'de takip edilmiş olan siyasetin muhafaza edilmesini iltizam etmiştir. M. Mac Donald, Filistin'de ziraatin inkişafına çalışmış olan Yahudiler hakkında takdirkâr beyanatta bulunmuş ve hükümetin hali hazırda siyonist hareketi mümessillerle müşaverelede bulunmakta olduğunu ve aynı veçhile Araplarla da görüşmek ve temas etmek arzusunda bulunduğunu söylemiştir.

Hükümet, idari vekâletini bu iki veçhesinde tatbik edecek ve Filistin'in inkişafına devam etmesine Araplarla Yahudiler arasında daha sıkı bir ahenk husul bulmasına son derece gayret edecektir.

Hükümetin bundan maksadı Yahudi muhacereti ve Yahudi sermayesinin tahacümü yüzünden Yahudilerin iktisap etmiş oldukları menfaatlardan Arapların da müstefit olmaları ve Yahudilerin Filistin'in Yahudi millî yurdu sıfatına gitgide mefkûrelerinin muvafık bir şekil aldığı görülebilmektedir.

Birçok liberaller, beyaz kitabı tenkit etmişlerdir. Müzakerat rey'e müraacaat edilmeksizsin hitam bulmuştur.

Grev sirayet ediyor

Barcelona 17 (A.A.) — Grev tramvay, taksit ve otobüs servislerine de sirayet etmiştir.

U. jandarma kumandanı

Umum jandarma kumandanı Kâzım paşa evvelki gün Ankaradan şehrimize gelmiş ve, Edirneye gitmiştir.

Kâzım paşa bugün Edirne'den dönecek ve Bahkesire gidecektir.

Son pasta ile gelen Fransız gazetesleri pek garip ve inanılmaz bir haber veriyorlar. Paris millî kütüphanesinin müdürü bir zamandan beri lâtince kitapların ve bahusus lûgatlerin meçhul bir şahıs tarafından kesilmekte olduğunu görüyordu. Bu ziyankârlığın failini bir türlü keşfedemiyen müdür zabıtaya müracaat etmiş ve zabıta mes'ulen meydana çıkarılması için bir zabıta hafiye memuru gönderilmişti. Memur birkaç gün boş yere beklemişse de nihayet geçen gün bir talebenin bir köşeye saklanarak okumak için aldığı kitabın yapraklarını kopardığını farketmiş ve onu hemen tevkif etmiştir. Bu talebe aslen Hamburglu olup ismi Singrit Levi imiş. İkmali tahsil için Parise gelmiş. Zabıta tarafından isticvap edilen (Levi) kitapları yırtmakla zevk duyduğunu söylemekte imiş kendisinin aklında biraz zâf olduğu anlaşıldığından müşahadeye alınmasına karar verilmiştir.

(Levi) nin Paris kütüphanesine verdiği zarar takriben elli bin frank imiş!

Loit Corç

İngilterenin Filistin siyasetine hücum etti

Londra 17 (A.A.) — Avam kamerasında Filistin hakkındaki müzakeratı açan M. Lloyd Georges, beyaz kitabın gerek Araplar ve gerek Yahudiler için gayri adilane olduğu mütaleasını seerdmiştir.

Balfour'dun beyanını İngilterenin şerefine alakadar eden bir teahhüttür. Eğer hükümet idari vekâletini ifa edemeyecek ise bu vekâleti Cemiyeti Akvama iade etmesi lâzım gelir. Vekâlet müstesharı M. Shies cevap vererek hükümeti idari vekâletten vaz geçmek niyetinde bulunduğunu iddia eden şayıyı şiddetle ret ve tekzip etmiştir.

Müstemlekât müstesharının maksadı gerek Arapların gerek Yahudilerin yeni bir hukuk veya idari vekâletini ifa yapmadan evvel kendi nokta nazarlarını bildirmek fırsatını bildirmek olmuştur.

Hükümetin millî Yahudi yurdunu hali hazırda "şekille tebellür ettirmeğe çalışmakta olduğuna dair olan haberin de kat'iyyen aslı yoktur.

M. Shies Filistin'de takriben 10000 ailenin iskânını teşkil için İngiltere hükümeti tarafından temin edilecek 2,5 milyon İngiliz liralık bir istikrazın akdini derpiş etmekte olan bir planı icra mevkiine koymak tasavvurunda bulunduğunu söylemiştir.

M. Perenin istilası

Paris 17 (A.A.) — Geçen cuma günü me'usan meclisinde borsa buhranı hakkında icra edilen müzakerat esnasında vukua gelen hadiselerden M. Perenin istifası etmiştir. Mumaileyhe sabık nazırlardan ve âyan azasından M. Cheron halef olacaktır.

M. Tardieu ile M. Cheron saat 21,00 da Elyşce sarayına gitmişlerdir. M. Perenin istifasının şöyle demektir: "Her ne kadar meclis hükümetin beyanatını büyük bir ekseriyetle tasvip etmişse de ben, bana karşı yapılan tesvilatâ cevap vermediği şiddetle arzu ederim. Fakat hali hazırda yapılmakta olan stintak esnasında vakite avukat sıfatıyla oynamaya halen meşru olduğuna iddiadan fariğ olmamış olduğum dolayısıyla bitaraflığımın ve istiklâlimin şüphe altında bulundurulmasına muvafakat edemeyeceğime kimsenin inanmayacaktır.

M. Tardieu cevap vererek, meclisin haksız tesvilatâ lâyık olduğu veçhile cevap vermiş olduğunu ve M. Perenin istifasını gayet büyük bir teessüfle kabul etmekte olduğunu söylemiştir.

"VAKIT," e abone olunuz

Lenine yeni bir türbe

Geçen hafta, Moskovada Kızıl Meydanda Leninin yeni türbesinin küşat resmî yapılmıştır. Bu binanın inşaatına geçen sene temmuzunda başlanmıştır. Türbenin planı Güzel san'atlar akademisi azasından Şusev tarafından yapılmıştır. Şekli bir mikâp olan binanın beton arme olan kaidesi renkli granitlerle kaplanmıştır. Bu taşlar kırmızı kahve rengi ve siyah renkli olup Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti ittihadının bütün cumhuriyetlerinden birer birer getirilmiştir. Türbenin harici 5800 metre mikâbdır.

Bu türbe eskisinden dört defa daha büyüktür.

Türbenin iki cephesine Kremlin sarayına muvazi olarak 7000 kişiyi istiap edecek tribünler yapılmıştır.

Tabutun üzerinde bulunduğu (mortalit) 60 ton sıklindedir. Üzerinde Lenin ismi yazılı olanı da 25 ton sıklindedir ve 8 metre uzunluğundadır. Lenin yazısı ile büyük salonun sütunları, bütün dünyada eşi olmayan, Oneya gölü civarındaki Kareli taş ocaklarından getirilmiş somaki mermerden yapılmıştır. Türbenin heyeti mecmuası 10000 tondur. Bina 16 ayda yapılmıştır.

"VAKIT," in hayırlı bir teşebbüsü

[Ust tartfı 1 inci sayıfada]

Geçen gün Ankaradan gelen telgraflar, umumî spor kongresinin kânunusunun birinde toplanacağını haber verdi. Biz Pazartesi günkü nüshamızda bunu yazarken bu vesilede istifade ederek önümüzdeki zaman zarfında İstanbul kulüplerinin spor faaliyetimize yeni bir cephe verecek olan Ankara kongresine yekvücut bir halde gitmeleri lüzumunu ileri sürmüştük. Za'len ihtilâfın ilk günündenberi üzerinde ısrar ettiğimiz bu noktadan bu defa her iki tarafça da hüsnü niyetle telâkki edildiğini gördük.

İşte Vakit bundan cesaret alarak iki tarafı bir araya getirip aralarını bulmayı bir vazife addetmektedir. Her iki tarafa mesup kulüplerin murahhaslarını cuma günü öğleden sonra matbuat cemiyetine davet ediyoruz. Maksadımız ihzari bir anlaşma içtimai yapmaktır. Çok kuvvetle ümit ediyoruz ki davetimize icabet edecek olan kulüp murahhasları birbirleriyle karşılaşınca bizim delâletimize lüzum bile kalmadan birbirlerinin ellerini sıkacaklar ve yalnız sporcuları, yalnız sporla alakadarları değil, herkesi müteessir eden bu manasız ikilik ortadan kalkmış olacaktır.

Gençliğin spor hareketlerine elinden geldiği kadar yardım etmek emelile çalışan Vakit zaten ergeç tezahür edecek olan bu kardeş jestine vesile ve imkân hazırlamakla bahtiyardır.

Her iki taraf merbut kulüplerin salâhiyyetler birer murahhasını Cuma günü saat on dörtte Ankara caddesinde Vakit yurdu ittisalindeki Orhan B. hanının ikinci katında bulunan matbuat cemiyeti konferans salonunda bekliyoruz. Gazetemizin müdürü ve Giresun me'usu Hakkı Tarık bey bu kardeş içtimamı açacak ve bir formül etrafında kulüp murahhaslarını ihtilâfın izalesine davet edecektir.

Söndürülen yangın

Bogazkesende leblebici Süleymanın dükkanından yangın çıkmış, sirayet etmeden söndürülmüştür.

İşaretler

Niçin böyle oldu ?

Neden oldu, niçin parçalandı neden bir varmış bir yokmuş haline girdi.

Daha dört ay evvel ne heyecanla, ne ümitle meydana çıkarıldı.

Şüphesiz Serbest fırkadan bahsettiğimi anlamıyız. İnkılâp fırkasının şefleri ona en büyük toleransı gösterdi.

İnkılâp fırkası ona kendi mensuplarından daha çok hizmet etti.

Ve müntehibi sanilerine rey verdirerek muhalefeti kendi meclisine kendi reyile soktu...

Hatta ona para verdi, yer verdi. Ve fikirlerini hürmet etti. Fakat buna rağmen serbest fırka dört ay yaşayamadan öldü.

Çünkü inkılâbın yetiştirdiği nesiller iş başına gelmeden, inkılâbın terbiyesi bir itiyat hadinle insanların kafasında yer tutmadan gösterilen bir büyük toleransı çok acıip çok korkunç ve çok tehlikeli bir hailenin rejisörü olmak isteyenlerin elinde inkılâbın yoluna kazılmış bir uçurum halini aldı.

İnkılâbın müsamahası ancak inkılâbın yerleşmesi, inkılâbın biraz faydalanması için olduğu zaman faydalı olur. Halbuki gösterilen tolerans Türk inkılâbının hızını artıracak yerde yorgunluktan, acıdan ve bol bol tembelliği methetmekten başka bir işe yaramadı.

İnkılâp ileri bir hamle idi. Muhalefet ileri hamleye karşı en geri, ve inkılâptan zarar görenlerin bir ileri karakolu oldu.

İnkılâp yürümek istiyordu. Onun; ne den duruyorsun ileri; biraz daha ileri diyecek bir muhalefete ihtiyacı vardır.

Halbuki muhalefet:

— Dur dedi... yordum dedi sinsi, renksiz karma karışık ve loş bir kütle halini aldı. Bu kütle bir intihap vesilesiyle gizlemek istediği için döktü. Ve ne olduğu anlaşıldı.

Halbuki inkılâpın beklediği tenkit, murakabe sağın tahrikâtı değildi. Çünkü sağın tahrikâtı gayet ustalıklı bir şekilde irticam parolası halini aldı. Ve yer yer, hudut müsademeleri oldu. Solla, sağ çarpıştı. Ben kendi hesabıma Serbest Cumhuriyet fırkasının ölümünden cidden müteessirim, bu neticeyi kendisi hazırladı...

Üç ay içinde mevkii iktidara geçmek için irticam bayrağını kendi bayrağı haline koyan bir fırkanın en tabii akıbeti budur.

S. E.

Bekçinin marifetine bakın
Sirkece'de Demirkapıda deri tüccarı Rafail ve Avram biraderlerinin mağazasından çalınan derilerin hırsız yakalanmıştır. Bu hırsız mağaza bekçisi İbrahimdir. Çalınan deriler İbrahim'in Kadıköy'deki metresi Dullunun evinde bulunmuştur.

TEŞEKKÜR

Bir kaza neticesinde diz kapak mafsaldında husule gelen gangreni büyük bir hazakate ameliyat ederek bacağı kurtaran ve üç ay gibi kısa bir müddet zarfında koşup oynayacak ve mektebime deva medebilecek derecede iyileştiren operatör M. Kemal Beyle Şişli sıhhat yurdunda bulunan asistan beylere ve hemşirelere bütün kalbimle alenen teşekkür ederim.

Sen Jozef mektebi talebesinden
Orhan Ahsen

Üsküdar Hale sinemasında

Cehennem: Olga Çekova hergün gündüz 3 te geceleri 9 da cuma günleri 2 de 4 te 9 da gelecek Program mankürü kız

Darübedayi temsilieri

Bu akşam saat 21,30 da

ayna roz Kadısı

Komedi 6 tablo
Muharriri: Müsahip zade

Celal B
Bu akşam üniformalı zabıtana biletlerde tenzilât vardır.

S. C. F. niçin yaşayamadı?

(Üst tartı 1 inci sayıfada)

bir fırkaya teşekkül sebebi olacak ve olmayacak şeyler diye hükmün en geniş cümhuriyetçileri tasnifler yapmakta isabet gösterdiklerine kanidirler. o halde, her şeyden evvel yeni bir fırka eski fırkalardan nerede, niçin ayrıldığı apaçık tesbit etmek mecburiyetini duymalıdır.

s. c. fırkası ilk günlerde tehzelen neşrettiği programda halk fırkasından kendini ayıran siyasetler gibi beliren noktaları meclisle ilk temask gelinceye kadar birer birer sildi, karaladı; geride kalan halk fırkası hükümetinin yapacağı dediklerine ben de yapacağım demek, ve "ancak bunları ben yapacağım", demekten ibaretti. hiç böyle şahsi bir vaziyet alma bir fırkaya temel olabilir mi? işte s. c. fırkasının doğuşundaki kusur buradan başlar. dikkat olunursa görürsünüz ki müessisler program için hiç üzülmemişlerdir, «hele biz bir hükümete gelelim, program sonra gelir!» diye maruf istem hikâyesine nazire yapmışlar, halk fırkasına değil, halk fırkası hükümetine muhalefet kurmuşlardır.

ikinci hata fırkanın millete takdim tarzında görülür: gazinin halk fırkasından ayrılmadığı kadar meydana idi; halk fırkasına muarız olarak çalışmaya başlayacak herhangi bir teşekkülün bu fırkanın müessis ve reisi umumîsile de bir siyasî mücadele kabul etmek mevkiinde olacağı kadar belli idi; bu vaziyette, rakip fırka reisinin, bir muhalif fırka teşekkülünü çok tabii ve aklen de, kanunen de temin etmemiş bularak tasvip etmesinden edilecek istifadeyi bir hamle daha ileri götürmek sahate bir hareket ihtiyar etmek olurdu. s. c. fırkası, kendi doğuşu için bu kadar mültefit olan bütün bu teşekküllerin hüsnü nîyetini suiistimal etti.

sonra, s. c. fırkasının gözüüne asacağı lâvha şu olacaktı: "senelerdenberi tatbik edilen çarpıklık siyasetinden anlamıyarak veya zarar görerek memnun olmıyanlar vardır; her hangi bir hükümet icraatından şikâyetçi olmak bir muhalif fırkaya intisap için kâfi vasıf teşkil edemez, güya kendilerine, hayır, bunun aksini yapın: — diyorlarmış gibi, daha fırkanın idare heyeti bile tamamlanmadan her nerede bir gönüllü çıkmışsa ona fırka mü-

rünü yollamışlar, „aman, mebus intihabında su başları elimizde bulunmalı, „pilânile de teşekkülün ikinci haftası bütün memlekette belediye gürültüsüne atılmışlardır. öyleki daha serbes fırka adını iştmiş iştmemiş olan yerlerde her zaman görülmesi mutad olan karşı namzetleri, kendi fırkalarına mal etmişler, hatta âza kaydını bile fazla bir külfet sayarak, liderleri ağzile: „serbes fırkaya rey verenlerin bu fırkanın tabii azası olduğu, „ilân edilmiştir.

her hangi bir fırka, kanun yolu ile millet meclisine girmek için çalışır. s. c. fırkası bu imkânın en yüksek müsaadesini aldı, ve muhalefet tarihinde bir daha beklenmeyecek bir hadise olarak halk fırkasının müntehibi sanileri s. c. fırkası liderine mebusluk verdiler. 10, 15 değil, hatta tek bir mebus bile, bu mecliste sesini millete duyurmuş ve milletin alakasını uyandırmaya yeter: eger o mebus kanaatinde samimî ise, içinde memleket aşkı kılmıyor ve vazifesini anladığı gibi yapmakta kendini meclise veriyorsa...

"mürakabel mürakabel," dediğimiz vazife bir muhalefet cephesinde vekiller iskat edecek rey sahibi olmak demek değildir ki s. c. fırkasını teşekkül eder etmez ne idikleri anlaşılmacaya kadar olsun aldıkları sıralarda çalışmak angarya, fırka işini ciddi bir fikir mücadelesi bileceklerin elinde büyütme için sabır ve teneni göstermek boş sayılabilir!

muhalefete kimlerin sığınmak fırsatını gözetleye ceğini, kimlerin hırsı, düşmanlığı, ayaklandırıldığı bilmiyorduk?

s. c. fırkası meclisteki vazifesini de, bunun dışındaki vazifesi kadar acemice yaptı: son istizah bunların en son misalidir: bir sualden başka bir değeri olmıyan bu istizah efkârı umumiyeye şunu diyecekti: intihabını kazandığımız belediyeler, kaybettiklerimizin yirmide birinden ibaret kalmışsa, bu, dahiliye vekilinin elindeki kuvvetlere her ne pahasına olursa olsun intihabı kazanmak emrini vermesindedir.

eğer eski dahiliye vekilinin o uzun istizah nutku böyle bir emrin vücuduna dair küçük bir delil gösterseydi, kürsüden, yenisine hiç değilse hicap şeklinde bir mes'uliyet yükletilerek inilirdi.

halbuki... intihap encümenle-

rinin hareketlerine ait bir takım şikâyet yazıları okundu ki nihayet kendi adamları elile fesat karıştırıldığı his ve tesirini verenler le beraber bunlar nihayet birer tahkik mevzuu olmaz ve bir dahiliye vekili bu şikâyetleri tahkik ve teftişe vermemişse o zaman mes'ul sayılmak lâzımgelmez miydi?

fethi bey, istizahın bu şeklinde de kazanmış çıkmıyacaktı; fakat bu şeklen olsun doğru sayılacak bir istizah olurdu.

bütün bu, işaretler s. c. fırkasının niçin yaşamadığını anlatmaz mı? tekrar edelim: doğuştaki sui teşekkül, müessislerinin fırka kurmadan evvel hükümete gelmek yolundaki temayülleri... işte bu fırkayı intihara sevkeden başlıca âmiller...

ben fethi beyi taziyeye lüzum görmüyorum; mecliste bir çok arkadaşların söyledikleri doğrudur: halk fırkasının karşısına serbes fırka değil, mahiyeti güç tahlil edilir, karanlık, karışık bir tugyan çıkmıştır: böyle vaziyetlerde rejim tehlikesi her şeyden evvel düşünülür, fethi b. kararını vermekte geçikmedi.

üzerlerine aldıkları için başından sonuna kadar müşkülâtını kendisini ve meclis arkadaşlarını vatanperver çehreleriyle görüyoruz. 100 günlük fırka hayatından doğan dağdağa bu beceriksizliğin, sabırsızlığın uyardığı fitne gözümüzün önünde olmakla beraber, yalnız türk inkilâpçılarının bir kere daha gözünü açan bu neticeyi, o fitneyi uyandırmış olmanın günahını affetirecek bir kıymet bulurum.

şimdi, kendileri, serbes fırkanın kazanmak istediği umumî intihaptan 14 mevki kazanarak meclise girmiş vaziyetindedirler; müstakil de olsalar, gazinin reisi olduğu fırkaya muaraza niyet ve kudretinden uzak da bulunsalar, gazi fırkasının kendisine yakışan azm ile yürümesinde bir müşevvik ve muharrik olmak elerindedir. ilk fırsatta meclis kürsüsünde noksan bıraktığı şu sözleri söyleyerek hizmetini ikmal edebilirler:

— cumhuriyetçi, lâyük olmak esas şartile her istiyen fikir üzerine fırka kurabilir; bu fırka reisi umumîsile gazi olan ve şimdi beşimde reisi umumînin vekili bulunan halk fırkası ile siyasî bir mücadele kabul edecek de olsal.

lâkin bilmelidir ki mücadele ekseriya iki taraflı ise de muvaffakiyet ekseriya bir taraftadır.

hakki tarik

Dedikodu devam ediyor

Ağa oğlunun hiddeti!

Fazıl Ahmet Beye « Be herif! » ve « Utanmazlar! » diye bağırması

Fazıl Ahmet B., iyi Türkçe bitenlerin herifin manasını anlayacaklarını söylüyor

Ağaoğlu Ahmet Beyin Fazıl Ahmet Beye tokat atmağa davranması dolayısıyla çıkan dedikodu el'an devam etmektedir. Bu mesele hakkında Ağaoğlu Ahmet Bay şu şiddetli beyanatta bulunmuştur:

— Ben konuşuyordum; arkamdan Fazıl B. geldi, hayretbahş bir nazar ile ve kıpkırmızı kızarmış bir halde bana hitaben dedi ki:

«Bu memlekette sana yapılan hürmet bir sadaka kabilindedir; bunu sui istimal etmene müsaade etmeyiz.» Cevaben:

— Sen kim oluyorsun, senin gibilerin hürmetinden müstağniyim; çekil buradan, dedim ve çekildi, gitti; hiç bir cevap vermedi.

İki dakika sonra gülerek yanına geldi. Ondan sonra kendisini tekrar yanımdan kovdum. Sabri Bey (Cebeliberket), Ali B. (Afyon) orada idiler. Ona tekrar dedim ki: Ben burada, Ankarada çamurlar içinde memleketin ıstırahı ile kalbim müteellim olarak çalıştığım zaman sen Ali Kemalın yanında çalışıyordun, herşey hazırlandıktan sonra gelip burada bizlere hürmet, filân sözleri söylüyorsunuz; utanmazlar! »

Aynı vakayı Fazıl Ahmet B. de şu suretle anlatıyor:

— Ahmet B. fırkasına bazı eşkiyanın girdiğinden bahsedilmesinden şikâyet ediyordu. Dedim ki:

« — Halk fırkasından birinin beğenmediğiniz hareketlerini fırkanın günahları gibi gösteriyor, onun liderini mes'ul tutuyorsunuz. O halde fırkanıza bir haydut girdiğini söylemelerinden neden bu kadar müstekisiniz. Dürüst, medenî düşünüyorsanız haberiniz olmadan vukua gelmiş der ve böyle bir hadiseden teessür duyar, fırkanızı öyle şeni insanlardan temizleyebilirsiniz. Sizin şakileri almayız hakkınız var da bizim size haydutlarla birleşiyorsunuz demeğe salâhiyetimiz yok mu? Size verilen hürmet ve teşvik sadakasını vergi ve haraç halinde mi tahsil etmek

istiyorsunuz! »

Bu sözlerim üzerine Ahmet B. hiddetlenerek bana: «Be herif! Diye hitaba başladı. Vatanımızda konuşulan temiz Türkçede bu kelime maalesef onun tuttuğu üslubu ihtiyar edenlere alem' olmuştur. Ben en çetin fikirleri anlatmak için nezaketin, kibarlığın hududundan bir milimetreye bile dışarı çıkmak icap ettiğime kani değilim. İçinde yaşadığı memleketin dilini adamakıllı öğrenmek külfetini ihtiyardan kaçınır görünen Ahmet B. memleketin inkilâp işlerinde çok çalışmış bir şahsiyettir. Bunu her zaman böyle bildim. Buna her şudur ki kendisi insicamsız, ıztıbarsız karakterile ruhunda kaynar bir gençlik değil, idrak ve muhakemelerinde bir çocukluk göstermiş oldu.»

Matbaamıza gelen eserler:

NOTER VE HUKUK

Bu unvan altında İstanbul altın Noteri Galip Bingöl Bey tarafından bir mecmua neşredilmiştir. Mecmuayı meslekî büyük bir ihtiyaca cevap verecek mahiyette bulduk.

Mündericatu salâhiyettar bir çok imzaları, satış ve teslim için fransız, İsviçre ve türk noter dairelerine ait modelleri ihtiva ediyor. Kütüphanelerden veya altın noter dairesinden tedarik olunabilir.

Vahit Beyin konferansı

Güzel san'atlar akademisi san'at tarihi muhallimi Vahit B. dün akşam Ünyon Fransızca eski eserler müzelerine dair Fransızca bir konferans vermiştir.

VAKIT

19 Teşrinsan. Çarşamba 930

	Dahilde	Hariçte
1 aylığı Kuruş	150	—
3 " "	400	800
6 " "	750	1450
12 " "	1400	2700

Cemaziyelâhir

1349

Bu gecokı Ay

27

Güneşin doğuşu: 0,52 — batışı: 16,48

Ayın doğuşu: 5,45 — batışı: 17,51

Namaz vakitleri

Subah	Ogla	İkindi	Akşam	Yatsı	Mesak
5,27	11,59	14,38	16,48	18,24	5,48

Hava:

Dün azami hararet 23 derece olmuştur. Bugün mutavasit poyraz esecek. hava açık olacaktır.

Radyo:

Bu akşam İstanbulda

Saat sekizden ona kadar alaturka fasıl

Sinemalar:

Alkazar — Asfalt
Alemdar — Holvut revüsü
Asri — Kargali kadın
Ekri — Mandragor
Glorya — Aşk geçuğu
Elhamra — Mütthem kalkınz
Opera — Hay ümizdeki kadın
Beşiktaş Hilâl — Babadan evlada
Etuval — Aşk nağmeleri
Fransız — Para kurdu
Kemal B. — Şarlatan
Majik — Sevgilinin son sesi
Melek — Mavi Melek
Şik — Monte Kristo
Süreyya Kadıköy — Üç iptilâ
Hale — Üsküdar Palyaço

Kadinsız Memleket

Yazan: Peter Bolt

lurdu..

— Artık olmuş bitmiş bir iş.. Meraka lüzum yok dostum. Sonra ağzın yanar. Kadının her şeyden hattan sizin topladığınız altın tozunda mülkades olduğun sen de biliyorsun ya! Sizde boşanmak yoktur. Yalnız ölüm karı-kocayı birbirinden ayırır. Dikkat et dostum, şu kadını öteki ile rahat bırak. Senin karın olacağına başkasının olması belki de senin için daha hayırlıdır.

İki adam acıklı vak'adan bir müddet daha bahsettiler; sonra Coy meseleyi kapatmak için projelerinden ve arkadaşına getireceği kadından bahsetti.

Maamafih "Astonun," beynendiği

kadın tipi hakkında sorduğu suallere tam bir cevap alamadı. O kumral yahut esmer, küçük yahut büyükten bahsettikçe "Aston," bir baş sallaması ile tasvip ediyordu. Çünkü delikanlının fikri şimdi "Kolgerdi," de idi. Sanki ortalık kapkaranlık idi, ve o, bir küçük evciğezin penceresi dibinde menevişli saç divara dayanmış, kollağı, suşuk madene yapılmış, dinleniyor kendine gelmiş olması icap eden kadının teneffüsünü dinliyordu.

— 8 —

"Hastings," gemisi İngiltereye doğru yalıyor. Kumandan kaptan köprüsünde duruyordu, bakışı dalgındı.

Medarlar arası mintakasına mahsus ince bir yağmur yağdığından hava en yüksek tabakalarına kadar rütubet içinde idi. Gemi dalgaların içinde azametle kayıyordu. Sanki henüz

gizlenmiş olduğu halde yakında sis tabakasını yırtacak olan güneşe doğru yükselmek istiyordu.

Fakat henüz hava açılmamıştı. Zümrütten, elmastan, yakuttan safirden bir alâimi sema gökte yükseliyor, İngiltere istikametine uzanıyordu. Bu elâimi sema, üzerinde altın tozu dökülü mücevherleri ile İngiliz Dominyonlarından geliyordu. Kumandan bunu biliyor, hissediyor ve İngilterenin elinin altında toplanmış olduğu haksız serveti düşünmüğe gözleri kamaşıyor, keyfi geliyordu. İçini büyük bir minnettarlık hissi kaplıyordu. Bu hissini tesirle birdenbire İngiliz bandırasının grandi direğinin çekilmesi emrini verdi. Mürettebat civarda selâmlanacak hiç bir sefine olmadığı halde kumandanın bu bunakça hareketine şaşır kaldılar.

(Bitmedi)

Joe saatini çıkararak baktı: — Saat şimdi ikidir şu saatte ikisi de evlerinde olacak.. Madam Parkerya bulaşık yıkıyor yahut kocasının çoraplarını - eğer varsa! - yamıyor... Haydi yavrum vaziyeti olduğu gibi gör muhayyelende her şeyi yönetlendirmel

— Hakkın var Coy! Vaziyeti olduğu gibi görmek isterim; fakat mesele öyle acıklı ki.. Ben olup bitmiş bir iş karşısında bulunuyordum. Halbuki bu kadını tanımadığım halde ve belki de onun için fevkalâde heyecanlandım.. Ah! Onu bir defa görsem sinirlerim sükknet bu-

Emniyet Sandığı Emlâk müzayedesini Kat'î karar ilânı

Merhunatın cins ve nevile mevki ve müstemilâtı

Borçlunun ismi

- 45 15282 Avratpazarında Hobyar mahallesinde He-kimoğlu Alipaşa sokağında eski 5 ve yeni 5, 5-1 numaralı elli dört arşın arsa üzerinde kârgir ikişer katta birinde bir kuyu üzerinde birer halâ ve kapısız birer odayı havi iki dükkânın tamamı. Emine Hacer H. la Mustafa Nihat Ef. Fatma Saime ve Hatice Piraye H. lar
- 210 3083 Unkapanında Hoca Halilaktar mahallesinde Zeyrek caddesinde eski 78,80 ve yeni 86,88 numaralı seksen arşın arsa üzerinde kârgir ikişer katta üstlerinde birer odayı havi yenicé iki dükkânın nisf hissesi. Havva Dürdahe H.
- 340 4109 Koca Mustafapaşada Hobyar mahallesinde Sebzeçi sokağında eski 3 mükerrer ve yeni 3 numaralı yüz yirmi arşın arsa üzerinde ahşap 2 katta biri sandık ve üçü bir sofa üzerinde olmak üzere yedi oda, bir çini ve bir çimento taşlık, bir kömürlük, bir kuyu, bir tahta koridor ve yirmi arşın arsa üzerinde bir mutfak ve yüz on altı arşın bahçeyi havi müfrez bir hanenin tamamı. Advie H.
- 192 18782 İstinyede Mahmutçavuş sokağında eski 99 yeni 100, 105 numaralı yüz on dört arşın arsa üzerinde ahşap üç katta altı oda, iki sofayı, ve karşısında beş yüz altı arşın bahçeyi havi harap bir hanenin tamamı. Ali Nuri Bey
- 3950 18122 Üsküdarında Hasnahatun mahallesinde Paşalimanı sokağında eski 90, 121-1 numaralı bin yüz doksan arşın arsa üzerinde ahşap iki kattan ibaret olup birinci katta on bir oda, cesim bir taşlık, bir sofa ve iki kurnalı hamamı ve iki küçük odayı ve ikinci katta on bir büyük ve üç küçük odayı ve bir sofayı ve üç yüz elli arşın arsada bir katta kârgir mutfak ve saireyi ve üç bin dört yüz beş arşın bahçeyi ve otuz arşın üzerinde gayri kabili sükna bir odayı havi muhtacı tamir ve harap müfrez bir yalının tamamı. Sait Bey ve Ayşe Mediha Hanım.
- 171 12512 Mevlevihane kapısının Melekhatun mahallesinde Birincipaşabakkal sokağında eski 27 ve yeni 3 numaralı ve iki yüz kırk iki arşın arsa üzerinde bir katta kısmen yeni ahşap ve kısmen duvar taşından inşa edilmiş harapça kârgir dört oda, bir avlu, bir sofa, bir kuyu ve altı yüz sekiz arşın bahçeyi havi bir hanenin tamamı. Mehmet Sadi Bey ve Hatice Mediha Hanım.
- 305 1856 Fethiyede Kâtipmuslâhattin mahallesinde atik Fethiye credit Hacıbrahim sokağında eski 8 mükerrer ve yeni 10 numaralı ve altmış sekiz arşın arsa üzerinde ahşap iki buçuk katta odanın birinde yük ve dolap olmak üzere üç oda, iki ufak sofa, bir mutfak ve doksan üç arşın bahçeyi havi bir hanenin tamamı. Halil Efendi Hatice Hanım

Yukarıda cins ve nev'ile semti ve numaraları muharrer emvali gayrimenkulenin icra kılınan aleni müzayedeleri neticesinde hızarlarında gösterilen bedellerle haddi lâyıkında görülmediğinden tekrar (otuz bir) gün müddetle ilân edilmelerine karar verilmiş ve 20 kânunuevvel 930 tarihine müsadif cumartesi günü kat'î kararların çekilmesi takarrür eylemiş olduğundan yevmi mezkûrda saat on dörtten on altıya kadar sandık idaresine müracaat eylemeleri lüzumu ilân olunur.

Ekmek, erzak ve sebze mü-nakasası

Ali Deniz Ticaret Mektebi Müdürlüğünden :
37 Kalem erzak ve 18 kalem sebze 11-12-930 tarihine müsadif perşembe günü saat on dörtte ihaleleri icra edilmek üzere kapalı zarf usulile ayrı ayrı münakasaya vazolunmuştur. Taliplerin şartnamelerini görmek üzere Ortaköy caddesinde kâin mektebe ve münakasaya iştirak edeceklerin İstanbul İktisadî müesseseler muhasebeciliğine tevdi edecekleri ve mukabilinde alacakları teminatı muvakkate makbuzunu hamilen ve kanunu mahsusunda tarif edilen şekilde ihzar edilmiş teklif mektupları ile yevmi ve saati mezkûrda mektepte müteşekkil komisyonu mahsusuna müracaatları.

M. M. V. satın alıma heyeti ilânları

Ankara harita matbaası için ma elektro motör bir adet tel dikiş makinesi 19)11)930 Çarşamba günü saat 14 de pazarlıkla alınacaktır. Taliplerin şartnamesini Fındıklıda heyetimizde görmele-ri ve ihaleden evvel teminatlarla heyetimizde hazır bulunmaları.

* * *

Yozgattaki kıtaatın ihtiyacı olan ekmek kapalı zarfla münakasaya konmuştur İhalesi 6-12-930 cumartesi günü saat 15te Yozgat askeri satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin şartname almak ve tekliflerini vermek üzere teminatlarla mezkûr komisyona müracaatları.

Zayiler

1335 senesi 15 kânunuevvel tarihinde İstanbul sultanisinden almış olduğum tasdiknameyi zayi ettiğimden yenisini alacağım için hükümü yoktur.

Mısırlı Muhtar B. oğlu Mehmet Halil

* * *

Marka	Sandık No.	Beyanname No.	Tarih
B. F. E.	1/5	2553	2-7-928
B. F. E.	9/10	8959	11-6-929
B. F. E.	11/15	12548	3-6-929

Morea vapurile namımıza vürüt eden V. 545 ve 24-5-28 tarihli konşimentoya ait on beş parça manifaturanın balıda tarih marka ve numaraları muharrer beyannamelerine ait gümrük makbuzlarının zayi olduğunu ilân ederiz.

İstanbul Kâtrıoğlu han No. 77
Benzra, Fintz ve Eskenazi

İstanbul icra riyasetinden:

Ankara'da karaoğlan çarşısında İstanbul şekerlisi ve Balık pazarında şubesinde şekerçi İken elyevm ikametgâhi meçhul olan Turhan oğlu Osman efendinin Necmifer Hanımın zimmetinde alacağı olan 100 liranın maa masarifi tahsilinde 10-12-930 tarihine müsadif çarşamba günü 11 de mürafaaya yapılacağı malumunuz olmak üzere ilân edilir.

İst. 6 cı hukuktan:

Ayşe Rukiye hanım tarafından Defterdarda Takkeci mahallesinde Otakçılar caddesinde 71 numaralı hanede sakin Şikrî efendi aleyhine ikame olunan boşanma davasında mumaileyh Şikrî efendinin ikametgâhının meçhuliyeti mubaşirin tahşiyesinden ve mahallesi muhtarının tastikından anlaşılma ile Hukuk Usulü Muhakemeleri kanununun madde mahsusasına tevfi kan 10-12-930 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 de tahkikat hakimi huzurunda hazır bulunması ve yahut musaddak bir vekil göndermesi ve aksi halde hakkında gayaben muhakeme icra edileceği ilân olunur.

İstanbul İkinci ticaret mahkemesinden:

Galatada Mader hanımında 5 numarada ticcardan Hacı Kadır zade İsmet beyin Amerika ekspres bankasına medyun bulunduğu 11044 liranı ödemesinden dolayı mezkûr banka yedinde rehlin bulun tahminen 8050 kilo yaprak tütünlerinin feruhtu hakkındaki talep alelustil ilân teliğ edildiği halde itiraz vuku bulmadığından mezkûr tütünlerin 1-12-930 tarihine üsadif perşembe günü saat onda ve olmadı takdirde müteakip günlerde aynı saatlerde tütünlerin bulunduğu Galatada rihum boyunda Lüit hanımındaki depoda bilmüzayede satılması karargir olmuştur. Mumaileyhin mahalli mezkûrda bulunmadığı ve ikametgâhi meçhul olduğu mubaşir tarafından mahallen yapılan takkikattan anlaşılması olduğundan kararı riyaset aleyhine teliğ makamında yapılan işbu ilândan itibaren üç gün zarfında alacaklı huzuru mahkemeye celbedilmek suretile itiraz edilmediği surette kararı mezkûr iktisadî kat'iyet edeceği ve muayyen gün ve saatlerde mezkûr tütünlerin yazılan maddede satılacağı ve talip olanların o gün o saatte satış mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur.

İktisadî istiklâl

Yakında çıkıyor

Tevzi mahalli: İstanbul Ankara caddesi 155 numaralı idare kitap ve kırtasiye ticarethanesidir.

Devlet Demiryolları İlanları

Devlet Demiryolları ve limanları umumî müdirliğinden;

Hareket ve hasılat reisliğinin hasılat kısmında münhal beş memurluk için 27-11-930 tarihine müsadif perşembe günü Haydarpaşada hareket ve münakalât mektebinde saat 14 te müsabaka yapılacaktır.

1 - Müsabakaya iştirak edeceklerin Türkiye cümhuriyeti tabaasından olmaları ve 19 yaşından dun ve 30 yaşından fazla bulunmaları meşruttur.

2 - Müsabakaya talip olanlar 26-11-930 tarihine kadar Ankarada devlet demiryolları idarei umumiyesine ve Haydarpaşada işletme müfettişliğine polisçe musaddak hüsnühâl şahadetnamesi hüviyet cüzdanı, askerlik vesikası, memuriyeti sabıkası, derececi tahsilini müş'ir vesaiki raptedilerek istida ile müracaat eylemeleri lüzumu ilân olunur.

* * *

Haydarpaşa ve civarında mukim demiryolları memurin ve müstahdeminin muayene ve tedavileri zımında her gün gidecek doktorlar için bir otomobil kiralanacaktır.

Bu işe talip olacak otomobil sahiplerinin işletme müfettişliği tahrirat kaleminden tedarik edecekleri şartnameyi okuyarak işbu ayın 20 ncı perşembe günü saat 15 te Haydarpaşada icra edilecek münakasaya 100 lira teminat akçesini hamil oldukları halde iştirakleri ilân olunur.

* * *

Haydarpaşa eşya tahmil ve tahliyesi kapalı zarfla münakasaya konulmuştur.

Münakasa 8-12-930 pazartesi günü saat 17 de Ankara Devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 16,30 a kadar münakasa komisyonu kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini beş lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada idare veznelerinde tedarik edebilirler.

* * *

Konya - Yenice hattı üzerinde 292, 296, 306 ncı Km. lerdeki taş ocağından Toros tünelleri tamiratı için çıkarılacak yonma kemer ve moloz taşı kapalı zarfla münakasaya konulmuştur.

Münakasa 8 birinci kânun 930 pazartesi günü saat 16 da Ankara Devlet Demiryolları İdaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 15,30 a kadar münakasa komisyonu kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini beş lira mukabilinde Ankarada, Eskişehirde ve Konyadaki İdare veznelerinden tedarik edebilirler.

* * *

Civata ve vidaların kapalı zarfla münakasası 29/12/930 pazartesi günü saat 15 te Ankarada Devlet Demiryolları İdaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 14,30 a kadar komisyon kâtipliğine vermeleri lâzımdır. Talipler münakasa şartnamelerini on lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada İdare veznesinden tedarik edebilirler.

* * *

2000 M3 çam tomruğun kapalı zarfla münakasası 8-12-930 pazartesi günü saat 15te Ankarada devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını aynı ve muvakkat teminatlarını günde saat 14,30 a kadar komisyon kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini on lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada idare veznelerinden tedarik edebilirler.

* * *

1460 M3 muhtelif kerestenin kapalı zarfla münakasası 8-12-930 Pazartesi günü saat 15,30 da Ankarada Devlet Demiryolları İdaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 15 e kadar Komisyon kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini on lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada İdare veznelerinden tedarik edebilirler.

Devlet demiryolları Samsun-Sivas hattı işletme müfettişliğinden;

Samsun istasyonunda yapılacak makine deposunun temini inşa hususu kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

1 - Münakasasının 9-12-930 tarihine salı günü Samsunda işletme müfettişliği binasında yapılacağı.

2 - Teminat para veya banka mektubunun bir zarfa, teklif mektubunun ayrı bir zarfa ve her ikisinin de diğir üçüncü bir zarfa konularak nihayet mezkûr tarihte saat 14 de kadar müfettişlik idari işler kalemi amirliğine behemehal tevdi edilmiş olması lâzım geldiği.

3 - Bu bapta izahatı havi şartname ve mukavelename projesinin Samsunda idareimiz Ankarada Devlet demir yolları ve limanları umumî idaresi ve İstanbulda Haydarpaşa işletme müfettişliği veznelerine müracaatla görülebileceği hususları alâkadarlara ilân olunur.

* * *

İdare için lüzum görülen (Hırdavat, Demir, Kırtasiye, mefruşat ve saire gibi her ticarethaneyi alâkadar eden) 232 kalem muhtelif malzeme şehri halin (17) inci pazartesi günü pazarlıkla mubaya olunacağından arzu edenlerin müfredat cetvelini görmek ve iktiza eden izahatı almak için Haydarpaşa mağazası mubayaa kısmına müracaat etmeleri ve pazarlığa iştirak eyleyecek taliplerin yevmi mezkûrda saat onbir buçuğa kadar tahriren teklifatta bulunmaları ilân olunur.

Satılık asarı atika kolleksiyonu

Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Vehbiye Hanımın 189488 ve 189258 ikraz numaralı iki kit'a deyin senedi mucibince istikraz eylediği mebalige mukabil Sandık namına merhun bulunan altın ve gümüş meskükâtı atika kolleksiyonuna ait borcun vadesinde ödenmediğinden dolayı mezkûr kolleksiyonun Sandık Satış heyeti huzurunda 15 Kânunuevvel 930 tarihine müsadif pazartesi günü saat (14) te Şehremaneti Sandalbedesteninde bilmüzeyede satılması mukarrer bulunduğundan talip olanların mahalli müzeyede müracaat eylemeleri ilân olunur.

Her Daim Hatırlayınız ki

Evinizi tezyin etmek üzere aradığımız her nevi tefrişat levazımını yorulmaksızın bulmak için:

Beyoğlunda İstiklal caddesinde
Tokathyan karşısında 223 No.

LUVR Mağazalarını

Ziyaret etmeniz cümle
menfaatinizdendir.

Kuponlarda, Kumaş'arda, Halı ve mefruşatta, Muşambalarda
%25 %20 %10 %5

Istanbul ithalât gümrüğü müdir-
liğinden:

	K.		
5 S.	206	Tuzlu balık	Transit
1 S.	16	Balık konservası	
7 Fıçı	1415	Tuzlu palamut balığı	
1 "	62	Tuzlu hamsi	
1 Çuval	75	Kabuksuz badem	
5 S.	751	İpekli pamuklu mensucat	
201 Adet	6570	Kereste, biçilmiş, rendelenmiş çam tahtası	
14 "	496	Tehi ağaç fıçı	
8 "	194	Tehi demir fıçı	
9 S.	27	Tehi teneke	
1 S.	10		
23 Çuval	1652	Fındık içi	
37 Adet	1,440	İpek mendil ve örtü	
1 Paket	2,910	devekuşu ve hindi kanadından saplı süpürge	

Müfredatı yukarıda yazılı on dört kalem eşya 22-11-930 tarihinde saat ikide bilmüzeyede İstanbul İthalât Gümrüğü satış komisyonunda satılacağı ilân olunur.

Pazarlıkla soba ve saire münakasası

Ali deniz ticaret mektebi müdürlüğünden:

Adet			
2	Çift iskaralı soba	140 irtifaında	40 "niş"ğinde
8	Tek "	" "	120 " 35 "
10	Soba tablası		
50	Kürek, maşa	soba için	
25	Odonluk kapaklı		
2	Körük		
200	Soba borusu	çelik sac	
100	" "	Galvanizli sac	
60	Deve boynu	dirsek	
25	Adi	dirsek	
25	Şapka		
50	Anahtar	ve ayna	

Berveçhi balâ 12 kalem malzeme 23-11-930 tarihine müsadif pazar günü saat on dörtte pazarlıkla mübayaya edilecektir. Taliplerin şartnamesini görmek üzere Ortaköy caddesinde kâin mektebe ve münakasaya iştirak edeceklerin İstanbul İktisadi müesseseler muhasebeciliğine tevdi edecekleri ve mukabilinde alacakları teminatı muvakkata makbuzunu hâmlen yevm ve saat mezkûrda mektepte müteşekkil komisyonu mahsusuna müracaatları.

Seyrisefain

Merkez acentesi: Galata Köprü başında
Beyoğlu 2362. Şube acentesi: Sirkeçide
Vühürdar zade hanı altında Tel.İst.2740

Trabzon ikinci postası

(REŞİTPAŞA) vapuru 20 teşrinisani Perşembe akşamı Galata rıhtımından kalkarak İnebolu, Samsun, Ünye Fatsa, Ordu, Giresun Trabzon, Rize, Hopaya gidecek ve dönüşte Pazar iskelesile Rize, Of, Trabzon, Polathane, Giresun, Ordu, Fatsa, Samsun, İneboluya uğruyarak gelecektir.

Mersin postası

(ANAFARTA) vapuru 21 teşrinisani cuma 10 da Galata rıhtımından kalkarak Çanakkale, İzmir, Küllük, Bodrum, Rados, Fethiye, Finike, Antalya, Alâiye'ye uğruyarak Mersine gidecek ve dönüşte aynı iskelelerle beraber Taşucu, Anamru Kuşadasına uğrayacaktır. Andipli, Kalkan yolcu ve yükü gidüş ve gelişte Fethiye'de aktarma suretile alınıp verilecektir.

Trabzon hattı kahve ocakları

Trabzon hattına sefer yapan vapurların kahve ocakları bir sene müddetle ve beher seferi 75 lira fiyatla talibi uhtesindedir. Bu fiyat az görüldüğünden daha fazlasına kiralamak istiyetlerin 2000 lira depozitolarile kat'i ihale günü olan 20- ikinciteşrin-930 tarihinde levazım müdürlüğüne gelmeleri.

Fatih sulh üçüncü hukuk hakimliğinden:

Saraçhanebaşında Horhor caddesinde Babahasan ilmi Mahallesinde Kavala so kağında I No. li hanede vefat eden Mihraz hanımın terekesi mahkememizce açılmış ve alacak borçluları ve mirasçıları 14-11-930 tarihli ilân ile davet ve bir kısım eşyası açık arttırma ile paraya çevrilmiştir. Mütebaki eşyanın Sandalbedesteninde satılması tensip kılınmış olduğundan 20-11-930 tarihine müsadif perşembe günü saat on dörtten itibaren mezkûr bedestanda satılacağı ilân olunur.

Piyango Müdürlüğünden. Şartname ve numuneleri veçhile evlenme ve noter evrakı tab ettirileceğinden taba talip olacakların 19)11)930 çarşamba günü keza 50,000 adet üçüncü sınıf evlenme cüzdanları tab ettirileceğinden taba talip olacakların 22)11)930 cumartesi günü saat 15 te pey akçaları ile birlikte piyango müdürlüğünde müteşekkil tayyare cemiyeti mübayaat komisyonuna müracaatları.

Yüksek mühendis mektebi mübayaat komisyonundan:

Mektep talebesi için alınması iktiza eden 200 metre paltoluk ve 563 metre elbiselik kumaşların 18-11-930 tarihinde kapalı zarf münakasası intaç edilemediğinden 20-11-930 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 de aleni pazarlıkla mübayaa edileceği ilân olunur.

Istanbul Omnibüs ve Otobüs Türk Anonim Şirketi Umumiyesi İLÂN

Istanbul Omnibüs ve Otobüs Türk Anonim Şirketinin 17 Teşrinisani'de içtimaı mukarrer olan hey'eti umumiyesinde ekseriyet vaki olmadığundan bermucibi nizamname 20 inci Kânunuevvel 1930 Cumartesi gününe talik edilmiştir.

Binaenaleyh yevmi mezkûrda saat onbirde Tünel civarında Botter hanında Mösyö Jofredi dairesinde içtima aktedeceğinden akalli on hisse hamili hissedarların hzır bulunmaları lüzumu ilân olunur. Ruznamesi şudur:

- 1 — İdare meclisi raporunun okunması.
 - 2 — Hesabatin sermaye gerek geçen sene gerek 341 deki sermaye tenkisi hususunun nisabı lâzımile bugün tasdiki veya şekli ahare ifrağı hakkında karar ittihazi. İdare meclisinin ibrası.
 - 3 — Şirketin tasfiyesi için meclise salâhiyet itası veya tasfiye memurları tayini.
 - 4 — Murakibin teccidi memuriyeti.
- İçtima iştirak edecek hissedarların milli bir Bankaya veya meclis riyasetine teslim ederek içtima gününden evvel on gün zarfında bir makbuz almış bulunmaları lüzumu beyan olunur.

Istanbul 17 Teşrinisani 1930

Ankara encümeni daimii vilâyetinden:

Evvelce mevkii münakasaya konulup bazı esbaptan naşi tehir edilmiş olan Ankara san'at mektebine yemekhane mutbak banyo vesair inşaatı bukerre şeraiti sabika dairesinde ve kapalı zarfla tekrar mevkii münakasaya konulmuştur.

1 — Taliplerin bedeli muhammen olan 29,953 liranın yüzde yedi buçuğu nisbetinde olan 2247 lirayı muhasebeyi hususiye veznesine teslimle alacakları makbuzu veya o miktarda banka teminat mektubunu teklif zarflarına koyarak encümene vermek mecburiyetindedirler.

2 — Yevmi ihale 4. 12. 930 tarihine müsadif Perşembe günü saat 15 tir.

Münakasaya iştirak edeceklerin yevmi muayyeninde encümeni daimii vilâyete ve şeraiti anlamak isteyenlerin her gün mezkûr mektebe müracaatları ilân olunur.

Jandarma imalâthanesi ilânatı

Tahmin kıymeti	Miktarı	Beher kilosu	% 7,5 teminatı muvakkate miktarı	Cinsi erzak	Ne suretle münakasaya vaz olundugu
Lira K.	Kilo	Ku. S.	Lira K.		
8750	125000	7	556 25	Arpa	Kapalı zarf
3200	80000	4	240	Ot	Aleni münakasa
1400	56000	2 50	105	Saman	" "
5890	73000	8	438	Ekmek	Kapalı zarf
1695	11300	15	127	Siğir eti	Aleni suretle
1122	1700	66	84	Sade yağ	" "
625	5000	12 50	47	Bulgur	" "
10000	5000	20	75	Kuru fasulya	" "
400	4000	10	30	Nuhut	" "
1520	4000	38	114	Pirinç	" "
300	4000	7 50	22 50	Mercimek	" "
396	3300	12	30	Patates	" "
170	1700	10	13	Kuru soğan	" "
390	600	65	29	Sabun	" "
1125	150000	0 75	84 50	Odon	" "
742,50	3000	24 75	70	Kuru üzüm	" "
750	1000	75	56	Şeker	" "
1243	2500	49 75	93 25	Gaz yağı	" "

Cinsi balâdaki listede yazılı 18 kalem erzak aleni münakasa ile alınacaktır. Münakasa Muştâa yedinci seyyar jandarma alayında 8-12-930 tarihinde yapılmaktadır. Şartname Gedikpaşada jandarma imalâthanesinde mevcuttur.

Büyük Tayyare Piyangosu

Hiç beklenilmediği bir zamanda birdenbire zengin olmak ancak tayyare piyango bileti almakla kabildir. Onun için

TAYYARE PİYANGOSU BİLETİNİ ALINIZ.

5 inci keşide 11 Kânunuevvel 1930 dadır.

Büyük ikramiye **50,000** liradır